

DARBININKAS

Vol. LXXI, Nr. 32

Rugpjūčio - August 29, 1986

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

"DARBININKO" KELIAS

Aktoriaus ir "Darbininko" redakcijos nario Vitalio Žukausko apybraiža apie šio savaitraščio vystymąsi. Teksto pradžia skaityta sukaktuviniame vakare balandžio 13 Kultūros Židinyje.

17

Ne vien gražiu žodeliu, eilėrašiais, vaidinimėliu ar apsakymėliu blaiivybę skelbė, bet gana aštriai "Iš po darbininko plunksnos" skyriuje įvairiom ir aktualiom temom buvo pasisakoma. Atrodo, kad tas skyrius buvo lyg tai darbininkijai skirti gyvenimi-

niai, Matulionis. Markevičius pasiūlė ir man pasirašyti kratos protokolą, tačiau aš atsisakiau. Savo atsisakymą motyvavau tuo, kad kiti protokolo nepasirašė, o aš buvau tik pasyvus kratos dalyvis, kratoje nedalyvavau, todėl man pasirašyti nedera. Čekistai su mano motyvavimu nesutiko, tačiau vis tiek aš nepasirašiau.

Pasirašę kratos protokolą, čekistai išvedė mane į kiemą. Čia prie Matulionio buto durų stovėjo automobilis. Vienas čekistas sėdo į automobilį, įsakė man sėsti šalia jo, o kitas sėdo iš kitos pusės, trečias — prie vairuotojo. Galvojau, kad jie važiuos dabar į Dauguviečio g. 5 - 11, t.y., į butą, kuriame gyvenu ir ten darys krata. O jie mane vežė tiesiai į KGB kalėjimą Lenino pr. 50. Važiuojant pro namus, iš kurių prieš kelias valandas buvau išėjęs pas Matulionį, galvojau, jog namiškiai dabar miega ir nežino, kad esu čekistų vežamas... O namiškiai ir kaimynai buvo tokie geri, jie mane mylėjo, ir dabar negaliu su jais ne atsiveikinti. Pasakiau jiems tik nebylų "sūdiev!"... Nenorom į galvą skverbėsi mintys, jog čekistai gali susidoroti su manim, kaip Stalino diktatūros metais su tūkstančiais niekuo nenusikaltusių žmonių susidorotojo, kaip skelbė ir partijos XX suvažiavimas.

miški vedamieji, savotiški pamokinimai ar lyg kokie "pamokslai", kuriuos skaitytojai mėgo ir noriai skaitė. Tai liudija gauti skaitytojų atsiliepimai: "...Iš po darbininko plunksnos" straipsniai yra labai geri ir juose randasi daug sveiko proto. (Darb. Nr. 5, 1915 spalio 2)

Gana piktokai ir tiesiog su inirtimu mėginama aiškinti, gyvais pavyzdžiais nusakomas girtuoklio stovis "Darbininko" Nr. 4, 1915 rugsėjo 3 pamokinime, pavadintam

"Kibkime į didžiausį mūsų neprietelį".

Brolau darbininke, tu esi iš visų pusių apgultas visokiais išnaudotojais, kurie tavo sveikatą ir kraują čiulpia nelyginant kaip vapsvos ir uodai, ir laiko tave įpainioję ir apsupę visokiomis žabangomis, kaip voras kokią muselę, o tu sau pakrapštai pakaušį, padūsauji kaip kada ir kenti kuprą pastatę, nosį nuleidęs. Tai taip, brolyti, negerai, taip netur būt. Kad kokį gyvulėlį apspintą širšės, tai jisai ginasi ir su galva ir su uodega ir su kojomis kaip tik jis išmano. Taip ir mes, broliai darbininkai, turime daryti, o susilauksime šviesesnės ateities.

Žinoma, daug ir labai daug yra visokių mūsų išnaudotojų ir neprietelių ale iš jų visų tai vienas yra didžiausias ir baisiausias, o ar tu mielas brolau žinai, katras? Žinoma, jeigu tu esi prisiskaitęs daug socialistų laikraščių, tai tuojau atsakysi, kad didžiausias darbininkų neprietelis, tai kuniogo gaspadinė ir kunigas, nes socialistai juos taip bombarduoja kaip talkininkai Dardanielius. Ale tu, brolau, jiems netikėk, jie meluoja. Tu vėlyk paklausk manęs. Didžiausias neprietelis darbininkų tai "alkoholis" arba taip sakant girtybė.

Girtybė visų daugiausiai tavo dolerių ir centų kruvinai uždirbtų praryja. Girtybė tavo amžėlį sutrumpina; girtybė tavo šeimynišką gyvenimą pripildo nesmagumais, ir dažnai net visiškai suardo, girtybė iš tavo širdies dorą išplėšia ir tikėjimą atšaldo, girtybė iš tavęs žmogelį padaro baisiausių žvėrį, žmogudį, vagį, tinginį, socialistą, bedievį... Kieno pati apsiskarmaliavus ir dar su mėlynais antakiais? — girtuoklio. Kieno vaikučiai alkani, išblyškę? — girtuoklio. Kieno pati išrunijo su "bardingierium" — girtuoklio. Kas į mašiną įkišo ranką ar koją? — girtuoklis. Ką užmušė automobilis ar traukinys? — girtuoklį. Kas nuo kranto nuvirsdamas sprandą nusisuko? — girtuoklis. Ir šimtai kitokių visokių nelaimių padaro girtuoklystė.

Tik po vieną dešimtuką pragerdamas į dieną per metus prageri 36 dolerius su centais; tai jau būtų neblogas "siutelis", o per dešimtis metų būtų — be procentų 360 dolerių; jau atsitikus nelaimėi ar bedarbei galėtum valandą pragyventi. Tai tik po vieną dešimtuką tiek pinigų, o gi kas prageria kvoteriais, doleriais, o dažnai ir po kelis dolerius, arba ir visą "pedę" ant syčio, kad parėjęs neturi kuom užsimokėti nei bučeriui, nei gaspadinei. Tai baisiai didelė krūva pinigų...

O visai lengvas daiktas negert, tik reikia gero noro, o valandą pakentėjęs, atprastumei, ir paskui būtų viskas gerai ir koks būtumei tu laimingas ir visi tavo namiškiai — na gi broliuk tik paklausk mano rodos, o kibk pirmas į čiuprą tam baisiausiam mūsų neprieteliui; nuo šios die-

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

JAV delegacijos, vadovaujamos nusiginklavimo reikalų žinovu Paul H. Nitze, 2 dienas trukę pasitarimai su Sov. S-ga ginklų kontrolės reikalais pasibaigė, nepaskelbus jų išdavy. Pasitarimai yra tęsiami toliau Washingtone.

Albanija, iki šiol pasirinkusi visišką izoliaciją nuo kitų valstybių, atidarė geležinkelio liniją, jungiančią ją su Jugoslavija, bet tik prekių, o ne žmonių pasikeitimui.

Kolumbijos prezidentas Virgilio Basco buvo prisaiškintas ir, pradėdamas eiti pareigas, pažadėjo pirmoj eilėj kovoti su skurdą ir užbaigti dešimtmečius trunkančias ginkluotas kovas.

Sov. S-ga įsteigė Kultūros Fondą, jungiantį visas kultūrinės organizacijas. Lapkritį šis fondas šaukia didelio masto kultūros konferenciją, kurios organizaciniam komitetui priklauso ir gen. sekr. Gorbačiovo žmona Raisa.

Kinija pradėjo pasitarimus su Mongolija pairusiams santykiams pagerinti. Kinija skundžiasi, kad Mongolijoje laikoma Sov. S-gos kariuomenės sudaro grėsmę Kinijos saugumui.

JAV numato parduoti Taivai naują įrengimų kovai su pov. laivais ir technologijos karo lėktuvam patobulinti už 280 mil. dol. Kinija tai laiko susitarimo laužymu.

JAV armijos patikrinimas nustatė, kad jos įvairių įrengimų saugojimui sandomi žmonės nėra tam darbui tinkami dėl narkotikų naudojimo, psichinių trūkumų ir jų atliktų kriminalinių nusikaltimų.

Prezidentas numato sugriežtinti ūkinį embargo Kubai, kad ten nepatektų Amerikos dolerių.

JAV nutarus, pagerinti palestiniečių gyvenimo sąlygas Izraelio okupuotose arabų žemėse, PLO šį žygį pasmerkę, pabrėždama, kad tai gali įteisinti Izraelio okupaciją ir skatinti palestiniečius priprasti prie okupacijos.

Filipinų prezidentė Corazon Aquino aukščiausiu ordinu apdovanojo buv. senatorių Lorenzo Tanada, kuris visą laiką kovojęs už JAV karinių bazių Filipinuose panaikinimą.

Paaikšėjo, kad į Maskvą atvykęs amerikietis Joseph Mauri, sovietų anksčiau pagamintam filme "Žmogus iš 5-tos avenue" vaizdavęs bedarbj ir benamį ir įvairiais būdais stengsis žeminti Amerikos gyvenimą, iš tikrųjų dirba NYT siuntinėjimo įstaigoj ir per metus gali uždirbti 35,000 dol. ir turi butą New Yorke rezidenciniame viešbutyje.

Kanados žvejų laivai išgelbėjo prie Newfoundlando pūdurioujančiose gelbėjimo valtyse buvusius 152 iš Sri Lankos dėl ten vykstančių kovų pabėgusius žmones. Kanada suteikė jiems laikinę politinę globą.

JAV atvykęs Meksikos prezidentas Miguel de la Madrid siekė palengvinti skolų grąžinimo sąlygas ir prašė suteikti Meksikai papildomą 6 bil. dol. paskolą, nes, tik ją gavus, Meksika bus pajėgi tvarkyti savo 110 bil. dol. siekiančias skolas užsieniui.

Izraelis, nors ir nepritaria apartheido politikai, bet vietoj ūkiniu sankcijų pasiuntė į Pietų Afriką delegaciją prekybos ir kreditų sutarčiai atnaujinti.

KALINIO V. LAPIENIO MEMUARAI Iš okupuotos Lietuvos "Aušros" Nr. 48 (88)

(Tąsa iš praeito numerio)

KRATA

Tardytojas Markevičius parodė Matulioniu nutarimą daryti krata ir paprašė atiduoti nutarime nurodytus daiktus bei dokumentus, t.y., šmeižikiško turinio literatūrą bei jos dauginimo priemones. K. J. Matulionis pasakė, kad tokios literatūros ir tokių dauginimo priemonių jie neturi. Nutarimas daryti kratai pasirašytas ant specialaus blanko, tereikia tik įrašyti pavardę, vardą, gyvenamąją vietą ir datą, padėti antspaudą ir pasirašyti.

Po keletos minučių čekistas atveda į kambarį du žmones, vadinamus kviestiniais ir pradeda krata Matulionio bute. Kratai vadovavo saugumo komiteto vyresnysis tardytojas majoras Markevičius. Tai — keletos valandų šeimininkavimas svetimame bute.

Pirmiausia daro asmens krata. Liepia viską išimti iš kišenių ir padėti ant stalo. Vienas čekistas prieina prie manęs, kiša savo ranką į mano kišenių, norėdamas patikrinti ar viską aš išėmiau iš kišenių.

Markevičius liepia Matulioniu atnešti rašomąją mašinėlę, nes esą jam reikalinga ją rašyti kratos protokolą. Matulionis atsakė, kad rašomosios mašinėlės neturįs. O iš tikrųjų, rašomoji mašinėlė buvo virtuvėje apkrauta popieriais bei kitokiais reikmenimis ir jos nesimatė. Matulionis niekad rašomąją mašinėlę nerašė, nes rašyti nemokėjo. Ši rašomoji mašinėlė buvo ne jo, bet kito žmogaus, o pas jį buvo tik padėta. Iš to, kad jie prašė atnešti rašomąją mašinėlę, aiškiai matyti, jog čekistai anksčiau yra buvę Matulionio bute be jo žinios, nes iš kur Markevičius galėjo žinoti, kad Matulionio bute yra rašomoji mašinėlė? Ar čekistai, lankydamiesi Matulionio bute be jo žinios, nepažeidė Konstitucijos 55 str. P. Juk tai piktinantieji (...) (LIC pastaba: neįskaitoma) faktai, kai valdžios pareigūnai, šeiminkui išėjus į darbą, slapta atsirakina buto duris, įeina ir apžiūrinėja kas jame yra ir žinias perduoda KGB tardymo organams. Ar tai nėra pažeidimas pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių?

Kratos metu man liepia sėdėti ant sofos, o Matulionis sėdi tolokai nuo manęs ant kėdės ir neliečia mums tarpusavyje kalbėtis. Padarę asmeninę krata, čekistai pradeda žiūrėti, vartyti knygas, daiktus ir daiktelius, esančius spintoje, stalčiuose, lentynose, virtuvėje, koridoriuje, lipa ant aukšto. Pagaliau jie virtuvėje nuėmė popierius ir skudurus, paima kanceliarinę rašomą mašinėlę "Optima" ir atnešę padeda ant rašomojo stalo, prie kurio sėdi Markevičius. O Markevičius sarkastiškai nusi juokia ir pašiepiančiai sako Matulioniu: "Kai sakiau atnešk man rašomąją mašinėlę, tai sakei, kad neturi!" Markevičius nors ir prašė Matulionį atnešti rašomąją mašinėlę rašymui kratos protokolo, tačiau kai čekistai iš virtuvės ją atnešė, jis šia mašinėlę nerašė, bet išsiėmęs iš portfelio savo rašomąją portatyvinę mašinėlę, pradėjo rašyti kratos protokolą.

Jie labai kruopščiai apžiūrėjo

ne tik kiekvieną knygą, bet ir kiekvieną lapą, kiekvieną daiktą ir daiktėlį.

Į kratos protokolą įrašė knygas, dokumentus, rašomąją mašinėlę "Optima" ir kitus daiktus, paimamus į saugumą. Į šį protokolą pateko net Šapokos "Lietuvos istorija", kuri vėliau čekistų nutarimu buvo sunaikinta — sudėginta kaip antitarybinė. O Vilniaus universiteto istorijos dėstytojai siūlė už ją net šimtą rublių! Ne kartą tarybinėje spaudoje buvo rašoma, kad kai kuriose kapitalistinėse šalyse naikinami kultūros lobiai — deginamos knygos. Nors smerkia kitus, tačiau patys čekistai naikina kultūros lobius — degina knygas.

Kratos metu nelieka nieko neliečiama, nieko švento. Suranda nedidelį ryšulėlį, kuriame buvo "LKB Kronika" Nr. 24 — rašoma mašinėlė parašyta 12 egzempliorių. Aš čekistams pasakiau, kad šį ryšulėlį aš atsinešiau pas Matulionį, todėl jis yra ne Matulionio. Markevičius kratos protokole taip ir parašė. Ir to užteko, kad mane areštuotų ir nubastų penkiais metais laisvės atėmimo.

Apie krata daug ką būtų galima pasakyti, tačiau laudis trumpai, bet taikliai pasako: "Ieško, ko nepadėjo."

Dabarties žmogus ypač jaut-

riai reaguoja į jo žmogiškojo orumo žeminimą. Sakykite, ar krata nėra žmogiškojo orumo pažeminimas? Kiekvienas žmogus turi jausti tam tikrą aplinkinių žmonių, o taip pat ir valdžios pareigūnų pagarbą. Kuo žmogus labiau išsilavinęs turtingesnis dvasios, tuo jis jautresnis aplinkinių poelgiams ir žodžiams.

Užlipus čekistams, Matulioniu ir vienam kviestiniui daryti kratos ant aukšto, kambaryje likome tryse: Markevičius, kviestinė ir aš. Kviestinė, būdama arti prie Markevičiaus, jam tyliai kalbėjo: "Jūs turbūt nežinote, kas šiuose namuose darydavosi? Čia susirinkdavo vyrai ir giedodavo įvairias giesmes priitarian fisharmonijai ar pianinui. Ir tai buvo daug kartų..." Markevičius taip pat tyliai jai atsakė: "Mes gerai žinome, kas šiam bute buvo daroma." Toks Markevičiaus pasakymas irgi byloja apie tai, kad operatyvniai darbuotojai jau seniai klausėsi ir žinojo, kas darėsi Matulionio bute.

Krata užtruko gana ilgai ir baigėsi jau po vidurnakčio, apie antrą ar trečią valandą nakties.

Baigę krata Matulionio bute, Markevičius paklausė Matulionį ar jis neturi pretenzijų dėl padarytos kratos. Kratos protokolą pasirašė: Markevičius, kviesti-

Demonstracijos prie Jungtinių Tautų rugpjūčio 23, prisimenant Stalino ir Hitlerio susitarimus, kuriuos pasirašė užsienio reikalų ministrai Molotovas ir Ribbentropas 1939 rugpjūčio 23 Maskvoje. (Aprašymą žiūr. 8 psl.) Nuotr. L. Tamošaičio

LONDONO "TIMES" APIE IGNALINOS REAKTORIŲ

Nepaisant Černobylio tragedijos, gigantiška ir Lietuvos aplinkai pavojinga Ignalinos jėgainė bus užbaigta. Apie tai Londono Times dienraščio birželio 27 d. laidoje ("Huge Plant sited Near City") rašo Christopher Walker. Jis buvo vienas iš mažos užsienio žurnalistų grupės, kuriai, "retu atveju", buvo leista oficialiai apsilankyti Lietuvoje.

Pasak britų korespondento, 50-čia nuošimčių už Černobylio galingesnis, bet panašios konstrukcijos reaktorių pradės veikti dar šiais metais — mažiau kaip 80 mylių nuo Vilniaus. Vilniuje jaučiamas didesnis nerimas, ne-gu kitose Sovietų Sąjungos dalyse, nes iš lenkų radijo ir televizijos buvo patirta apie pilną Čer-

nobylio katastrofos apimtį".

Walter cituoja "sovietinį šaltinį", anot kurio "daugelis žmonių laiškais išreiškė savo rūpestį Lietuvos Kompartijos Centro Komitetui apie tai, kas darosi Ignalinoje. Todėl, partijos vadovai ten apsilankė ir sugrįžę mus užtikrino, kad viskas tvarkoje." Ūkinio planavimo organizacijos vadovas Bronius Zaikauskas išreiškė pasididžiavimą jėgainės didumu ir užtikrino, kad aplinka būsianti apsaugota: "Mes patenkinti naujai įvestomis saugumo priemonėmis." Jis nepaaikšino, kokios tos "priemonės," bet korespondentams parodytas jėgainės modelis neturėjo įprastinės Vakarų reaktorių apsauginės sienos.

Zaikauskas paaikšino, kad kompartijai nėra kitos išeities kaip sparčiai plėsti branduolinės energijos bazes. Užbaigus Ignalinos jėgainę, Lietuva, iki šiol importavusi elektrą, pradės ją eksportuoti į kitas Sovietų Sąjungos dalis.

Anot britų korespondento, Lietuvos "užsienio reikalų ministerijos" pareigūnas pareiškė, jog praėjus dviem savaitėms po Černobylio avarijos, respublikos sveikatos ministeris pasakė ypatingą kalbą per televiziją gyventojams apraminti. Tai būtų reikalinga, nes žinios iš Lenkijos apie ten įvestas saugumo priemones Lietuvoje sukėlusios "palauidų gandų." (Elta)

Kinija pasiūlė Vietnamui didelę ūkinę paramą, jei jis atitrauktų savo kariuomenę iš Kambodijos.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Mokykla — visų mūsų rūpestis

Už savaitės, kitos prasideda rudens sezonas. Vėl mokyklų kiemai bus pilni klegesio. Suskambės tada ir lietuviškų mokyklų varpelis. Mokiniai atvers naujas knygeles, o tėvai ir mokytojai senus rūpesčius: kaip padidinti mokinių skaičių, kaip ją išlaikyti, kaip prisilaikyti naujų mokytojų?

Į lituanistines mokyklas dabar vaikus veža tie tėvai, kurie patys yra jas baigę. Bet jaunieji tėvai nevisada pakankamai rūpinasi savo vaikų lituanistiniu švietimu. Taip dalis visai neveža vaikų į lietuviškas mokyklas. Geriau jų pamiegoti, pasportuoti, kur nors pakeliauti.

Tokių būdu tėvai labai nuskrūdiavo savo vaikus. Ne kartą vaikai paskui priekiaštuoja tėvams, kam jie neišmokė lietuvių kalbos. Kiekviena kalba yra didis turtas. Turtas ir lietuvių kalba. Juk aukštesiose mokyklose reikalaujama kitos kalbos. Tėv už kitą kalbą užskaitoma ir lietuvių kalba. Lietuvių kalba gi labiausiai vertinama lingvistikos mokslo pasaulyje.

Tad kviečiame visus tėvus pasikelti į žygį ir vežti savo vaikus į lituanistinę mokyklą. Kartais kėlionės sudaro sunkumų, nepatogumų. Pasitarkite tada su tais, kurie keliauja tais pačiais keliais, Gali į pagalbą ateiti ir Lietuvių Bendruomenės apylinkės.

Prisiminus kitų kalbų mokymąsi, norime paskatinti tėvus, kad ir šiaip vaikams sudarytų sąlygas kitai kalbai išmokyti ar gerai pramokti. Juk dabar susisiekiama taip patobulėjo, kad lengvai pasiekiamos tolimiausios šalys. Visas pasaulis pasidarė lyg mažas kaimas. Tad tame "kaime" bevaikščiojant, pravartu dar mokėti ir kitų kalbų. Seniau prieš pirmąjį karą, lietuviai inte-

ligentai mokėjo net kelias kalbas ir dėl to nenukentėjo nei jų akcentas, nei karjera.

Atvežę vaikus į lietuvišką mokyklą, įjungdami juos ir į lietuviškas organizacijas, ir skautus, ateitininkus. Visa tai auklės, lavins jaunuolį, labiau supažindins su lietuviška veikla.

Dalis tėvų laikosi atokiai nuo lietuviškos mokyklos gyvenimo. Ir mokyklos tėvai sudaro bendruomenę, kuriai rūpi išlaikyti mokyklą. Tad ir reikia jungtis į tą bendruomenę, dalyvauti jos renginiuose, nes tai ir padeda išlaikyti mokyklą.

Mokyklos išlaikymas dabar labiausiai spaudžia tėvų komitetą. Jis iš visur telkia lėšas mokyklai. Čia turi įsijungti ir lietuviškos organizacijos. Jos visos turi lėšų. Tai galėtų mokyklai skirti kasmet tam tikrą sumą. Prašomi ir pavieniai žmonės prisiminti ir skirti savo auką. Ypač prašomi tie, kurie patys mokėsi toje mokykloje, o dabar yra nuo jos nutolę. Prisiminkite ją bent savo auka.

Mokyklai rūpi ir nauji mokytojai. Jau praeina tie laikai, kai mokytojų buvo perteklius. Lietuviški mokytojai, parengti dar Lietuvoje, iš to darbo baigia pasitraukti. Ateina nauja karta, jau mokslus baigusioje Amerikoje. Bet tų mokytojų būna per mažą. Mokyklai vis reikia ieškoti naujų mokytojų. Juos paprastai suranda ar tėvų komitetas, ar mokyklos vedėjas.

Kaip rodo praktika, reikia kvieisti tuos, kurie moka gyventi su jaunuoliais, moka juos užimti ir įtraukti į darbą. Į žemesnes klases galima pasitelkti ir jaunus, neseniai mokyklą baigusius mokytojus. Vyresnieji tegu juos kiek pamoko, pataria, kaip elgtis klasėje vienu ar kitu atveju, ir to užsteks. Jaunieji geriau tarp savęs susikalbės.

Pranciškonų vasarvietė Kennebunkporte yra labiausiai žinoma lietuvių atostogavimo vieta. Čia jau daugiau kaip trisdešimt metų iš visos Amerikos bei Kanados atvyksta jie pailsėti ir taip pat atsigavinti malda, meniniais renginiais ir gražia kurortinio pajūrio gamta. Nė vienoj lietuvių mėgstamoj vasarvietėj nėra rengiama tiek koncertų bei vaišių kaip Kennebunkporte. Šią vietą vertina ir organizacijos (ateitininkai, LF Bičiuliai, šauliai), rengdamos savo stovyklas bei studijų dienas. Neretai vasarvietės tvarkytojams atsiranda ir sunkumų, nes lietuviai daugiausia nori atostogauti nuo liepos 25 iki rugpjūčio 15 d. girdi, tuo laiku esąs šilčiausias vanduo jūroje. Šiaip sezonas Kennebunkporte prasideda liepos 4 ir baigiasi rugsėjo pradžioje — Darbo švente. Lietuviams gi telkiantis į tris savaites, aišku, pritrūksta kambarių ir pasigirsta priekaištų. Vasarvietės vado-

Būtinai mokyklose mokykime lietuviškų dainų, tautinių šokių, žaidimų. Mokiniamis įgrįsta tos vienodos pamokos klasėse. Daina ir šokiai bus ne tik pramoga, bet atvers visai naujus pasaulius.

Lietuviškos mokyklos varpelis suskamba ir visus kviečia — mokinius kviečia į mokyklą, mokytojus prie darbo, o visus kitus kviečia tą mokyklą išlaikyti, ji yra visų mūsų rūpestis!

Amžinus įžadus padarę, juos atnaujinę ir abitais apvilkti klierikai ir novicai su savo vadovybe. Prieky iš k. į d.: svečias kunigas, stud. pref. T. Jonas Bacevičius, OFM, provincijolas T. Placidus Barius, OFM, (II eilė) liet. pranciškonų steigėjas Amerikoje T. Justinas Vaškys, OFM, Portlando aug. vysk. E. Proulx, vien. viršinininkas T. Jurgis Gailiūšis, OFM, ir novicų magistras T. Bernardinas Grauslys, OFM.

Labai gražiam eilėraštyje "Užmigo žemė" skundžiasi, kad "sparnas miego malonaus nemigdo tik jaunos krūtinės". Atsilisio neris širdis tokioje naktyje. Iš to melancholiško liūdesio jis vėl grįžta į realybę ir atsimena, kad jis yra visuomenininkas, poetas ir tautos vadas. Prieš realybę jis susipurto:

Ne, nenoriu sapnu,
Vien tiesos ir darbų;
Be atsilio noriu kariauti
Ir tada vien tiktai,
Kai sušvilpia žaibai,
Galiu krūtinę atsigauti.

Ir kitame eilėraštyje "Ko siekiu ir alkstu" poetas sako: "Aš noriu verpetų, karionės!" Nors poetas ir sako, kad tik audros jam suteikia džiaugsmą, kad nereikia jam meilės, tačiau tuoj sugrįžta jo žmogiškoji pusė: "Einu nesuprantamas vienas keliu be draugo, ir niekas nepalydi".

Bet pareiga poetą šaukia, kad jis turi būti visada tvirtas ir galingas. "Pasitikėjimas savimi" eilėraštyje sako:

Dabar ne mirties, aš gyvatos
prašau,
Aš noriu gyventi, kariauti!
Man suteikė jėgas Aukščiausias,
žinau,
Ne ašarom veidą beplauti.

Nelenkdams pečių po naštos
sunkumu,
Kaip milžinas, stosiū į kovą,

**TURINGA SAVAITĖ
PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖJE**

vams tenka juos išlyginti ir atrasti sprendimų, kurie visus patenkintų.

Kalbant apie renginius, jų ir šią vasarą buvo apstu. Mongirdaitės, Povilavičiaus, Čapkauskienės, Keblio, Kačinsko ansamblio (Barkelee konservatorijos muzikų), vasarvietės choristų koncertai, ateitininkų sendraugų stovykla ir pagaliau ta įspūdinga religinė išklmė koplyčioje, kai būriai jaunuolių priima pranciškoniškus abitus arba pasižada visą amžių būti vienuoliais.

Ateitininkų sendraugų stovykla

Ateitininkų sendraugų stovyklos savaitė sudaro lyg ir visos vasaros lietuviško kultūrinio reiškinio centrą. Tuo metu rimtai atliekama ir religinė, ir meninė programa. Gerai parngtos paskaitos, įdomiai suorganizuotos pamaldos, koncertai ir literatūros vakarai sudaro ateitininkų savaitės pagrindą. Panaši programa atliekama per kelias dešimtis metų. Beveik tie patys ir stovyklaujančių veidai, nors laiko šiek tiek pakeisti, bet dar jaunatviškai giedri.

Paskutinių kelių metų ateitininkų sendraugų stovyklos Kennebunkporte organizatorius ir programos parengėjas yra

Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vienuolyne 7 klierikai atnaujina vienuolinius įžadus.

prof. Česlovas Masaitis. Šiemet sustatant programą gi, dėmesys skirtas 600 metų Lietuvos krikščionybės jubiliejui. Jubiliejaus šviesoje parengtos religinės paskaitos ir kiek ilgesnės pamaldos su išsamiais pamokslais. Pamaldų vadovu ir stovyklos kapelionu buvo prel. Vytautas Balčiūnas. Paskaitininkai — Vincas Kolyčius ir Arvydas Barzdukas. Pirmasis kalbėjo tris vakarus apie savo religinius išgyvenimus ir apie ateitininkų kaip vadovaujančio katalikų elito uždavinius. Antrasis tiesiogiai palietė patį krikščionybės su problemomis ir laimėjimais. Paskaitose dalyvavo apie 80 žmonių. Kai kurie jų leidosi į diskusijas.

Be to, savaitės būvyje dar įvyko ir du meniniai renginiai: atidarant stovyklą (VIII. 10) — literatūros vakaras ir ją baigiant (VIII. 15), operos solistės Ginos Čapkauskienės koncertas. Literatūros vakaras buvo tuo įdomus, kad įvairių lietuvių rašytojų kūrybą perteikė aktorė ir gera deklamatorė Izabelė Žmuidziniene su dukra Antanina. Jos parengtoje programoje netrūko ir vaidybos, pvz., iškilmingas Rūpintojėlio inėjimas į sceną prieš deklamuojant apie jį eilėraščius. Taip pat paskaityti savo poezijos į sceną buvo iškviesti Leonardas Andriekus ir Česlovas Masaitis.

Ateitininkų sendraugų vasarvietės programoje koncertui priklauso ypatinga garbė, nes jis buvo labai geras. Taip pat ir koncertas, kiek tai įmanoma, buvo palenktas Lietuvos krikščionybės religinei nuotakai. Solistė pirmąją programos dalį skyrė Bacho,

Haendelio, Dubois, Gounod ir Mozarto religinei kūrybai. Po to ji dainavo lietuvių kompozitorių kūrinius ir Rossinio, Verdi, Puccinio, Masseneto operų arijas. Gino Čapkauskienė šiame koncerte, kurio klausėsi ir iš Bostono apylinkės atvykę tautiečiai, pasirodė kaip labai brandi solistė, pilnoje savo balso aukštumoje. Ji stabino klausytojus tiek savo subtiliais, tiek įmantriais koloraturiniais balso laimėjimais. Kai kas išsireiškė, kad ji dabar net geriau dainuojanti negu anksčiau. Čapkauskienės koncertas, užsitęsęs beveik dvi valandas, visiems padarė didelį įspūdį. Solistė čia dainuoja jau penkioliktą kartą.

Ateitininkų stovyklos programai vadovavo dr. Alfonsas Stanaitis. Pamaldų programą tvarkė Pranė Ažuolienė. Išvykus ateitininkams, pradėjo rinktis vyčiai, o po jų paskutinę vasaros sezono savaitę stovyklauš šauliai, kurie taip pat turės paskaitų bei dainų programą.

Didžioji pranciškonų išklmė

Kasmet ateitininkų sendraugų stovyklos laiku, rugpjūčio 15 d., įvyksta ir reta religinė išklmė — jaunuolių priėmimas į vienuoliją bei jų įsipareigojimai pasilikti visam amžiumi vienuoliais. Tai neįprastą, ypač šiais laikais, kai jaunimo dėmesys krypta į gerus uždarbius ir į patogią ateitį pasaulyje. Vienuolinis gyvenimas, kur žmogus turi paklusti griežtiems įstatymams ir dirbti be atlyginimo, daugumai atrodo

(nukelta į 4 psl.)

**ATEINA DIDYSIS
TAUTOS DAINIUS
MAIRONIS****100 metų
nuo jo pirmojo
eilėraščio
išspausdinimo**

PAULIUS JURKUS

11.—

Poetas jautriai reaguoja į visą aplinką. Iš čia ir vystosi jo individualiniai motyvai, ryškėja poetinis pasaulėvaizdis.

Maironis poetas tada savo pašaukimą suprato, kad jis turi būti visuomenininkas, kovotojas dėl savo tautos teisių.

Šį apsisprendimą gražiai pavaizduoja eilėraštis "Tavęs taip niekad nemylėsi". Eilėraštis parašytas 1882 m e t a i s, prieš jo didįjį kūrybos periodą. Ten poetas sako:

Jau niekas tavęs taip giliai
nemylės,
Kaip tavo nuliūdęs poeta!
Ar kas ir kančių tiek pakelti
galės
Tiktai dėl tavęs, numylėta?

Poetas "per kiaušias naktis nesumerkė akių", jo dvasiā neša į dausas, vėl uždega atšalusius norus.

Poetas sako:
Daug žemės puikių ir gražių
dukterų
Jo širdį pavergti norėjo.

Bet poetas visko atsisakė ir savo talentą atidavė vienintelei numylėtai Tėvynei. Eilėrašty baigia:

Pasklido giesmė po tą šalį toli,
Kur Nemuno vandenys bėga;
Pažino tave ir pamilo visi:
Ir rūmai, ir sodžių sermėga.
Poetams kitiems numylėta
ranka
Iš laurų vainiką nupynė,
Tu jį nors atminti ar atminsi
kada?

Tu, jo numylėta tėvyne!

Poetą žeidė aplinka. Skuba jis į Palangą ir ten nuo Birutės kalno kreipiasi į Baltijos jūrą, kad ji užkauktų labiau. Jam liūdna, nes neranda užsimiršimo, trokšta draugo, kuris jį suprastų.

Liūdesys ir nevilts dažnai jį pagauna. Jis parašo "Išnyksiu kaip dūmas neblaškomas vėjo, ir niekas manęs neminės". Ateis kiti poetai ir vėl tą patį kentės. Ir visa poeto garbė yra tik šešėlis, kurs bėga greta.

Pavargti už brangią tėvyne —
gražu!

Aukščiausių turėti vadovą.

Iškilęs ir didingas poetas pasidarė rūstus, aštriais žodžiais ima plakti tuos, kurie atsidėjo idealų, kurie augina pilvūs, geria maderą. Poetas sako:

Apakę! Savo kelių matot
Tarp rožių, pokylių, juokų!
O nelaimingi, nesupratot,
Jog žemė — tai šalis vargu!

(Iš eilėraščio "Skausmo balsas").

Ir jo mokslo draugai nuėjo tuo buržuaziniu keliu, pamiršo jaunatvės idealizmą, svečiuojasi, kortuoja, puotauja.

Poetas satyriškai juokiasi "Spiauki, drauguži, į viską" eilėraštyje. Ir čia poetas jaudinasi, kad dingo idealizmas, kad išaugęs iš vargšų namų ir nutukęs, dabar bijosi savo praeities. Išikūręs prabangiam bute, jis ten rūko cigarus, pilvą išpūtęs. Poetas ir ragina spiauti į viską, kas kilnu ir kas žiba, tada "būsi, kaip mulkiai visi."

Vėliau šie kritikos eilėraščiai virsta tikromis satyromis, kurios išklė daug to meto negerovių.

Tokia jėga iškilęs 1895 metais, poetas pasidarė lyg pranašas,

tautos vadas. Toks išsilaike iki Pirmojo pasaulinio karo. Po 1904 metų atgavus spaudos laisvę, naujas kultūrinis gyvenimas veržte veržėsi, atsirado nauji poetai, atsirado nauji visuomenininkai, vadai. Maironis jau buvo atlikęs savo didįjį misiją, jis pasitraukė į savo rūmų vienuoliją. Ten rašė toliau, retkarčiais net satyra reagavo, bet jo to meto poezijoje vyruoja individualiniai motyvai.

Kodėl išryškinome?

Toliau poeto kūrybos nebenauginėsime. Mūsų uždavinys buvo atkreipti dėmesį į 1895 metus. Juk tai atsitiko po 10 metų, kai jis Aušroje išspausdino pirmąjį eilėrašty. Per dešimt metų Maironis subrendo ir išaugo į didelius poetus. Nepaprasta jo kūrybinė jėga. Išsimokslinęs pradėjęs profesoriauti, jis visą kitą laiką ir skyrė poezijai.

1895 metais buvo jo kūrybingiausi metai. Vėliau jis rašė intensyviai, bet jau nebuvo tokio didelio kūrybinio pakilumo.

Tie vieneri metai sukaupė visą Maironį, todėl ir norėjosi juos išryškinti. Maironis pasiliko unikumas mūsų literatūroje. Jis vertinamas bent keliais atžvilgiais.

Pirma. — Maironis susumavo savo epochos idėjas ir jom davė menišką formą. Anuo metu buvo

daug poetų, bet Maironis toje poezij gijoje buvo aukščiausia pušis.

Antra. — Iš visos anos epochos žmonių jis padarė didžiausią įtaką lietuviškai visuomenei, ją lietuviną, stipriną, kėlė jos patriotizmą.

Ne vienas ano meto poetas neturėjo tokio pasisekimo. Jį skaitė, deklamavo, dainavo. Ir dabar jis labai aktualus pavergtoje Lietuvoje, nes jis palaiko tautą sunkiamie jos kelyje.

Trečia. — Maironis sukūrė savo epochą ir turėjo daug pasekėjų, kaip ir tikras kitas.

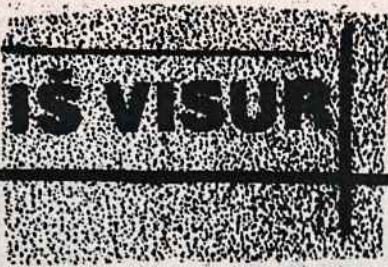
Ketvirta. — Jis labiausiai ištobulino poezijos formą, įtvirtino toninį eiliavimą, tobulino lietuvių kalbą, siekė jos skambumo.

Visa tai pasireiškė anais kūrybingaisiais metais, kada į lietuvių tautą atėjo didysis tautos dainius.

Užsklandai

Šis rašinys rašytas laikraščiu, paprastu žurnalistiniu stiliumi. Tai ne mokslinė studija, tai emocijinė odė didžiajam tautos dainiu.

Autorius norėjo atskleisti poeto kūrybinius metus, kad tai stiprintų mūsų dabartį. Dėkoju už kantrybę visiems, kurie keliavo per šias laikraščio atkarpas.

— Lietuvos Fronto Bičiuliai parūpino adv. Povilo Žumbakio knygą "Soviet Evidence in North American Courts" kiekvienam stovyklautojui Neringos gimnazistų stovykloje. Stovyklos metu dr. Petras Kisielius Jr. supažindino jaunimą su OSI tema. Jaunuoliai ten pat parašė laiškus savo kongresmenam ar senatoriam, išreikšdami savo rūpesčius apie OSI ir kartu pasiuntė knygą.

— LB Vakarų apygardos suvažiavimas planuojamas kviesti rugsėjo 13-14 Las Vegas mieste. Suvažiavimą globos naujai susiorganizavusi LB Las Vegas apylinkė. Ta proga lietuvių jaunimas organizuoja ekskursiją autobusu.

Solistė ir chorų vadovė Genovaitė Stanaitytė — Vasiliauskienė atšventė 65 metų sukaktį. Ta proga Adelaidės lietuviai jai pagerbė kaip solistę, chorų vadovę ir visuomenininkę. Sukaktuvinėje yra dainavusi daugelyje Australijos lietuvių kolonijų, taip pat Anglijos ir Amerikos lietuviams. Jos balsas yra išlavinatas, švelnus, nepretenzingas. Studijavo Kaune, paskui Hamburge ir Adelaidėje. Ji kaip solistė savęs netaupė, organizuodama lietuvių chorą ir jam vadovaudama. Jos pagerbime daugelis kalbėtojų tai ir pabrėžė, pagerbdami jos aukos dvasių lietuviškiems reikalams.

— Sol. Arnoldas Vokietaitis pereitą semestrą buvo "Visiting Professor" titulu Northwestern universitete ir ten dėstė du dramo kursus operos solistams. Lapkričio mėnesį A. Vokietaitis kviečiamas dainuoti Beethoveno 9-tąją simfoniją Tokio mieste Japonijoje. Kitas A. Vokietaičiui pagarbos pareiškimas yra pakvietimas į advisory Panel of the National Endowment for the Arts (NEA), kurio posėdžiai bus rugpjūčio mėn. Washington, D.C. Ši organizacija skirsto pinigines paramą Amerikos operų kompanijoms ir jų filmavimui PBS televizijai.

— JAV LB Kultūros taryba kviečia visus teatrinis vienetus dalyvauti teatro festivalyje, kuris įvyks lapkričio 28-30 Chicagoje. Registruotis pas P. Petrutį, tel. 312 476-2242.

— "Vaidilutės" teatras po pastatymo "Uošvė į namus — tylos nebebus" nežada sustoti, bet rengiasi toliau pavažiuoti su tuo pačiu vaidinimu, o vėliau paruošti naują vaidinimą. Žada dalyvauti ir Teatro festivalyje, kurį rengia LB Kultūros taryba šį rudenį. Teatro pirmininkas yra dr. Petras Kisielius, o techniškaus reikalais daugiausia rūpinasi A. Šulaitienė.

— Lietuvis kandidatuoja į Los Angeles apskr. aukštesniojo teismo (Superior Court) teisėją. Jo pavardė suamerikoninta — Ronald L. Grey. Tikra pavardė — Jokūbaitis. Iki šiol buvo apylinkės teisėju. Grey-Jokūbaitis kalba gerai lietuviškai ir susipažinęs su lietuviams lankosi lietuviškose renginiuose.

— Onutė Žukauskaitė ir Dana Grajauskaitė buvo atžymėtos už mokslą ir visuomeninę veiklą vadinamu "Max Rotman" žymeiniu. Jos dalyvavo miesto rotušėje iškilnėse tarp nedaug laimėjusių tą pažymėjimą. Hamiltone jos yra St. Mary gimnazijoje jau dvyliktoje klasėje ir pasižymi lietuviškoje ir kanadiečių veikloje. Taip pat yra garbės sąrašuose moksle.

JAUNIMAS KELIASI VEIKLAI

TADAS KLIMAS

(Tąsa iš praeito numerio)

Kalba antras pareigūnas

Toliau buvo paskaita apie JAV ir Sovietų Sąjungos santykius, kurie liečia žmogaus teises. Kalbėjo David Hess, viens iš Valstybės departamento sovietų skyriaus pareigūnų. Jis aiškino, kad šiuo reikalu diplomatija gali būti keblė.

Abu Valstybės departamento pareigūnai atrodė palankūs mūsų intencijoms, jie daro tiek, kiek jų pareigos leidžia. Terry Snell vėliau net sugrįžo ir atsakinėjo į klausimus.

Apie radijo transliacijas

Jon Lodeesen, BIB, apibūdino radijo transliacijas paverptom šalim. Jis net pademonstravo dalį lietuviškos programos, kur sovietai ją bando sutrukdyti. Kartais tokiose transliacijose girdisi tik triukšmas, tačiau Lodeesen teigė, kad tie, kurie yra pripratę, jie gali suprasti šias Amerikos transliacijas.

Kelionė laivu

Tuo ir baigėsi programa Baltuosiuose Rūmuose. Išsiskirstė vakarienei, o tada rinkomės prie Potomac upės, kur mūsų laukė senoviško stiliaus laivas. Juo ir plaukėme kelias valandas. Laive šokom ir dainavom. Viršum mūsų švietė mėnulio pilnatis, o aplinkui matėsi Washingtono apšviesti pastatai ir paminklai.

L. Kojelis aiškina politinę struktūrą

Liepos 19, šeštadienį, susirinkom į Capitol Holiday Inn. Ten, Linas Kojelis, prezidento Reagano ypatingas padėjėjas visuomenės reikalų ryšiams, aiškino Washingtono politinę struktūrą ir kaip toje struktūroje galėtų geriau pasireikšti Baltųjų visuomenė. Kojelis kvietė visus pasilikti Washingtono ir dirbti politinį darbą. Jis ragino klausytojus, kad jie, pasirinkdami profesijas, pagalvotų ir apie valstybinius darbus, siūlė, kad lietuviai, baigdami kolegiją, laikytų užsienio tarnybos egzaminus (foreign service exam). Tokiu būdu gal pakliūtų į Valstybės departamentą ar diplomatinę tarnybą.

Apie konservatyviųjų taktiką Toliau kalbėjo Conservative Foundation prezidentas. Jis

bendrai aptarė konservatyviųjų nesėkmes. Priėjo išvados, kad konservatyvieji argumentuoja tik faktais, o ne emocijomis, todėl mažai kas jų klausosi. Jis teigia, kad reikia nusileisti nuo datų aukštumų ir diskutuoti su žmonėmis.

Idomiasias jo komentaras buvo tas, kad JAV - Sovietų santykiuose neužtenka naudoti gynybos metodus, reikia juos pulti.

Dar kalbėjo ir jo asistentas, kaip pasinaudoti ryšių priemonėmis ir populiarinti savo veiklą.

Jaunimo sąjunga istorinėje perspektyvoje

Po pietų Algis Zapareckas, pirmojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirmininkas, kalbėjo apie Lietuvos Jaunimo Sąjungos istorines perspektyvas. Esą jau praėjo šimtas metų su viršum, kaip buvo įkurta lietuvių jaunimo organizacija Detroito kunigų seminarijoje. Zapareckas teigė, kad jaunimo organizacijos ima nykti tada, kai jos tolsta nuo lietuvių kalbos.

Apie LB politinę veiklą

Tada kalbėjo Algimantas Gečys, JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas. Jis aptarė Lietuvos Bendruomenės veiklą ir kvietė Jaunimo Sąjungą prisidėti.

Idomu tai, kad A. Gečio kalba buvo vienintelė kalba, pasakyta lietuviškai. Šalia manęs sėdėjęs jaunas vyrukas, pasigavęs A. Gečio kalbos porą netikslumų, privačiai patikslino — reikia sakyti: ne į jus kalbu, o jum kalbu; ne lituanistinės mokyklos išmokinio, o išmokė.

LOS ANGELES, CALIF.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos šeštadieninė lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradės rugsėjo 13, šeštadienį, 9 val. ryto. Mokyklos vedėju yra Juozas Pupius.

Rudens balius, rengiamas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Balius bus gausus gardžiais valgiais, netrūks Californijos vyno. Vyks ir meninė programa. Loterijai skiriama 1000.00 dol.

Tautos šventės minėjimą rugsėjo 7, sekmadienį, 12:30 val. popiet Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje rengia Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius. Paskaitininkas — gen. konsulas Vytautas Čekanauskas. Meninėje dalyje sol. Janina Čekanauskienė, pianistė

Gintaras Grušas, dabartinis Pasaulio Jaunimo Sąjungos pirmininkas, rodė skaidres ir aiškino apie ateinantį Pasaulio Jaunimo kongresą, kuris bus už pusantų metų Australijoje.

Kur kreipti savo veiklą?

Toliau buvo kalbama apie ateities veiklą. Buvo pasiūlyta, kad Lietuvių Jaunimo Sąjunga pasirinktų vieną iš trijų planų. Pirmas — išlaisvinti Balį Gajauską. Antra — praveisti įstatymą, kad Valstybės departamentas naudotų tokius žemėlapius, kur Baltijos kraštai nebūtų įjungti į Sovietų Sąjungą. Trečia — sutelkti veiklą prieš OSI - Office of Special Investigations.

Šie planai iš anksto buvo paruošti Astos Banionytės-Connors ir jos štabo. Ji puikiai pravedė ir visą suvažiavimą. Tačiau supažindinimas su šiais planais nebuvo įspūdingas, pasidarė net padrikas. Daug kam buvo neaišku, kokia čia turi būti veikla. Buvo ir tokių, kurie tuo metu išėjo iš salės.

Suvažiavimą užbaigiant

Po vakarienes pertraukos šokiai vyko viešbučio salėje. Sekmadienio ryte buvo nubalsuota, kad Lietuvos Jaunimo Sąjungos politinė veikla šiais metais koncentruosis į OSI reikalus.

Taip pat buvo išrinkta nauja valdyba: pirmininkas Aras Žloba, kiti šeši valdybos asmenys išrinkti iš Chicago. Tuo ir baigėsi suvažiavimas.

Dar tęsėsi įvairių miestų darbai. Chicago ir New Yorkas išrinko savo valdybas ir pasiskirstė darbais. Bet apie tai plačiau bus parašyta kitą sykį.

Raymonda Apeikytė, aktorius Petras Maželis. Programai vadovauja Ramunė Vitkienė.

Amerikos Lietuvių Piliiečių klubas rugsėjo 14, sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų Šv. Kazimiero parapijos salėje ruošia gegužinę.

"Lietuvių Dievų" žurnalui paremti piknikas vyks rugsėjo 21, sekmadienį, tuoj po sumos Šv. Kazimiero parapijos salės. Kalantos minėjimą spalio 5, sekmadienį, 12:30 val. popiet Šv. Kazimiero parapijos salėje rengia Moterų Federacija.

"Spindulys", Los Angeles Jaunimo tautinių šokių ir dainų ansamblis, po sėkmingų gastrolių šią vasarą Pietinėje Amerikoje, laimingai sugrįžo į namus, pars-

8 jaunuoliai ir 1 diecezinis kunigas apvilkti abitu pradeda noviciatą.

TURINGA SAVAITĖ PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖJE

(atkelta iš 3 psl.)

lyg nebe mūsų amžiaus reikalas. Todėl ir toks trūkumas kandidatų į vienuolynus bei į kunigystę. Amerikiečių pranciškonų provincijos, neseniai turėjusios 700 ar daugiau kunigų, savo naujokynose beturi tik po du ar tris kandidatus. Pas lietuvius pranciškonus, kai jie, nestojant lietuviams jaunuoliams, nutarė priimti kita tautčius, to trūkumo nėra. Kartais atrodo, jog net per daug tų pašaukimų. Amerikiečiai pranciškoni ir net centrinė ordino vadovybė to negali suprasti. Jų dėmesys yra nukreiptas į lietuvius pranciškonus. Dėl tos pašaukimų gausos lietuvių pranciškonų šv. Kazimiero vikarija laikiama pavyzdžiu kitiems ir labai

branginama. Iš lietuvių pranciškonų ordinas laukia net pagalbos ateityje.

Tai daroma ne be pagrindo. Rugpjūčio 15 d. Kennebunkporte prov. Tėv. Placidus Barius į pranciškonų abitą įvilko 9 jaunuolius. 13 novicų padarė laikinuosius, o vienas amžinuosius įžadus. Šiais metais rugsėjo mėnesį atvyksta dar 12 kandidatų, to trūkumo nėra. Kiti jau įšventinti kunigais arba tęsia mokslą, arba dirba lietuvių pranciškonų vienuolynuose. Iš viso jau yra apie 30 naujų narių. Ir tai ne gimnazijų mokiniai, bet daugiausia kolegijas baigę jaunuoliai, kartais turėję aukštą tarnybą. Vienas yra universiteto, kitas kolegijos profesorius, dar kitas medicinos daktaras, yra ir architektas, taip pat kompiuterio specialistų, dailininkų, dėsčiųsių gimnazijose ir t.t. Jie atėjo pas lietuvius pranciškonus, nes sakosi jautę, jog čia daugiau pamaldumo bei pranciškoniškos dvasios negu kitur.

veždami geriausius įspūdžius ir prisiminimus.

Janina ir Vincas Dovydaičiai, gyvenę San Clemente, Calif., liepos 13 atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Ta proga Los Angeles Tautinių namų salėje vyko vaisės. — L.Ž.K.

— Sao Paulo karinės bazės komendantas plk. Albertas Siaudžionis susikvietė į savo namus jaunystės draugus ir lietuvišką organizacijų pirmininkus vaisėms. Vaisėse dalyvavo Brazilijos LB pirmininkas J. Tatarūnas su žmona, Lietuvių Sąjungos pirm. A. Bumblis, prel. P. Ragažinskas, K. Ambrozevičius, V. Tumas, J. Šermukšnis, H. Valavičius, J. Valavičius, J. Čiuvinas kas, dr. A. Šiaulys ir kiti.

— Sao Paulo karinės bazės komendantas plk. Albertas Siaudžionis susikvietė į savo namus jaunystės draugus ir lietuvišką organizacijų pirmininkus vaisėms. Vaisėse dalyvavo Brazilijos LB pirmininkas J. Tatarūnas su žmona, Lietuvių Sąjungos pirm. A. Bumblis, prel. P. Ragažinskas, K. Ambrozevičius, V. Tumas, J. Šermukšnis, H. Valavičius, J. Valavičius, J. Čiuvinas kas, dr. A. Šiaulys ir kiti.

Solistė Gina Čapkauskienė rugpjūčio 15 koncertavo pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte. Po koncerto jai įteikta gėlių. Nuotr. P. Ažuolo

VISUOMENĖ NOMINUOS KANDIDATUS NAUJAM ELLIS ISLAND MEDALIUI

Washingtono rugpjūčio 12 sušauktoje spaudos konferencijoje JAV Kongreso atstovai, Laisvės Statulos korporacijos vadovai ir JAV etninių grupių organizacijų vadovybės kreipėsi į JAV visuomenę prašydami nominuoti kandidatus naujai įsteigiam "Ellis Island Medal of Honor".

Šiuo medaliu bus atžymėti ir įvertinti asmenys, nusipelnę Amerikai ir/ar savo etninei grupei. Medalis bus įteiktas 1986

spalio 28 — tikrąją Laisvės Statulos dedikacijos sukakties dieną.

Ellis Island Medal of Honor buvo įsteigtas ryšium su etninių grupių ir organizacijų protestais, kai iš liepos 3 apdovanotų laisvės medalių laimėtojų nebuvo pačių gausiausių etninių grupių atstovų.

Kiekvienas asmuo turi teisę nominuoti gyvą Amerikos pilietį

— čia gimusį ar natūralizuotą. Nominacijas siųsti iki 1986 rugsėjo 5 dienos adresu: Ellis Island Medal of Honor, P. O. Box 3900, New York, N.Y. 10163.

Nominacijos laiške be nominotojo pavardės, vardo ir adreso reikia trumpai aprašyti nominuojamojo asmens nuopelnus ar nuveiktus išskirtinuos darbus. Šį kartą tikrai bus atžymėta 1 ar 2 lietuviai.

I nominate _____ an American citizen of _____ ancestry for the ELLIS ISLAND MEDAL OF HONOR because: _____

(Please refer to the criteria listed above.)

Nominee's Address _____
City _____ State _____ Zip _____
Tel. No. (_____) _____

Please feel free to enclose additional material to support your nomination.
THE DEADLINE FOR NOMINATIONS IS SEPTEMBER 5th, 1986
Clip this form and mail to:
ELLIS ISLAND MEDAL OF HONOR
P.O. BOX 3900, NEW YORK, NY 10163
Please write ancestry group name on the outside of the envelope.

Sponsored by: The Statue of Liberty/Ellis Island Foundation, L.A. Iacocca, Chairman; William R. Mag. President, and New York Statue of Liberty Centennial Commission, William Denis Fugazy, Chairman, in conjunction with the National Ethnic Coalition of Organizations.

MIRĖ MARYTĖ KIŽYTĖ AMERIKOS LIETUVAITĖ, TARNAVUSI LIETUVAI

Traukiasi iš mūsų tarpo paskutiniai veikėjai, kurie reikėsi nepriklausomos Lietuvos atstatymo metu. Vieni buvo gimę Lietuvoje, kiti čia — Amerikoje.

Tokia Amerikoje gimusi lietuvaitė buvo ir Marija Kižytė, sugebėjusi nepažūti amerikoniško gyvenimo prabangoje. Kai kiti čia gimę nutolo ir dingę, Marija Kižytė sugebėjo sujungti Ameriką ir Lietuvą. Tarnaudama Amerikai, ji neužmiršo Lietuvos, Tarnaudama Lietuvai, drauge ji tarnavo ir Amerikos interesams.

Ji priklausė prie tos kartos, kuri, kai Lietuva kūrėsi, jau buvo susipratę lietuviai ir uoliai rėmė Lietuvos valstybės atstatymą. Ir Antrojo pasaulinio karo metu, kai prasidėjo naujos okupacijos, ji visokeriopai padėjo Lietuvai, — padėjo pabėgėliams, kad jie atvyktų į šį kraštą, plėtė visuomeninę veiklą, palaikė ryšius su Kongresu, padėjo Kersteni apiforminti Baltijos užgrobtą lietuvių ir uoliai rėmė Lietuvos valstybės atstatymą. Ir Antrojo pasaulinio karo metu, kai prasidėjo naujos okupacijos, ji visokeriopai padėjo Lietuvai, — padėjo pabėgėliams, kad jie atvyktų į šį kraštą, plėtė visuomeninę veiklą, palaikė ryšius su Kongresu, padėjo Kersteni apiforminti Baltijos užgrobtą lietuvių ir uoliai rėmė Lietuvos valstybės atstatymą.

Ta Marytė Kižytė, artėdama prie savo 90-tojo gimtadienio, mirė rugpjūčio 1 Matulaičio namuose, Putname. Palaidota rugpjūčio 4 vienuolyno "Dangaus Vartų" kapinėse. Laidotuvės buvo kuklios, dalyvavo tik brolis su žmona ir būrelis Putnamo gyventojų.

Pennsylvanijos lietuvaitė

Jos tėveliai buvo atvykę iš Suvalkijos, nes ir pati Marija kalbėjo suvalkietiskai. Tada visi traukė į Pennsylvaniją, kur darbo visiem davė anglių kasyklos. Pittstono mieste ir įsikūrė jos tėvai. Marija ten ir gimė. 1896 metais spalio 6. Ji augo drauge su 5 broliais.

Tada ten buvo daug lietuviškos veiklos. Pittstonas, Wilkes-Barre, Shenandoah miestukai buvo pilni lietuvių. Visi jauni, pajėgūs, veiklūs. Kūrė savas lietuviškas draugijas, parapijas, chorą.

Tai ir Marijos namai buvo pilni lietuviško klegesio ir lietuviško rūpėsčio. Kas lietuviška buvo sava.

Jos tėvai, kaip ir kiti to metu lietuviai, vertino mokslą, stengėsi vaikus išmoksinti. Visi vaikai baigė vidurinę mokyklą, (high school), o tai buvo gana daug anuo metu.

Marija turėjo vieną Dievo dovaną — ji turėjo gerą balsą ir gabumą vaidybai. Ji atvyko į New Yorką ir čia mokėsi dainavimo ir vaidybos.

Dalnuoja muzikinėse komedijose ir operoje

Prasilavinusi ji jau pasirodė

muzikinėse komedijose, atlikdama įvairius vaidmenis. Taip pat dainavo ir New Yorko Civic operoje, dalyvavo Aidos, Rigoletto, Cavaleria Rusticana, La Gioconda operų pastatymuose. Kaip tos operos artistė važinėjo po Ameriką.

Šios kelionės nuvargino ją. Tuo metu tokie solistai buvo kukliai atlyginami, o gyvenimo sąlygos buvo sunkios, nes reikėjo keliauti ir keliauti. Ji norėjo dar mokytis, lavintis, bet nebuvo sąlygų. Ji pasitraukia iš gastrolių ir grįžta į New Yorką.

Lietuviškame Informacijos Centre

Jau buvo Pirmasis pasaulinis karas, Lietuvos vadavimo reikalai jau degino visus lietuvius. Ir ji įsijungė į lietuvišką veiklą. 1918 ji tampa Lietuvių Tautos Tarybos sekretore Washingtono ir dirba jų suorganizuotame informacijos biure. (To biuro raštinės nuotrauka yra užsilikusi Darbininko archyve, ir čia skelbiama pirmą kartą) 1919 kartu su kitom dviem lietuvaitėm ji pasiunčiama į Paryžių raštinės darbams lietuvių delegacijoje. Tuo metu vyko Versalio taikos konferencija, ir ta minėta delegacija atstovavo Lietuvai.

Po karo grįžusi į New Yorką, ji vėl reikėsi kaip artistė dainininkė, taip pat reikėsi ir lietuviškoje veikloje.

Veikla Antrojo pasaulinio karo metu

Antrojo pasaulinio karo metu Amerikos lietuviai įkūrė Amerikos Lietuvių Tarybą ir suorganizavo Informacijos biurą. Tame biure ji pradėjo dirbti 1944 m. Dirbo drauge su dr. Kostu Jurgėla. Šiam 1951 metais pasitraukus į Amerikos Balsą, ji viena vadovavo šiam biurui.

Kai Darbininkas buvo atkeltas iš Bostono į New Yorką, redakcijai teko dažnai su ja pasitarti, pasiinformuoti. Ji visada mielai patarnaudavo. Tuo metu kaip tik plėtėsi jos veikla. Ji užmezgė santykius tarp Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybės ir Amerikos kongreso.

Tos veiklos dėka kongresas pradėjo minėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo — Vasario 16 dieną. Ji tiems minėjimams surasdavo kalbėtojus, parūpindama reikiamą literatūrą.

Vienas iš svarbiųjų jos darbų buvo veikla Kersteno komisijoje, kuri tyrinėjo, kaip buvo užgrobtos Pabaltijos valstybės. Ji telkė medžiagą ir gyvus liudininkus, ji Kersteną lydėjo į Europą.

Kai 1948 iš Vokietijos prasidėjo emigracija į Ameriką, ji daugeliui sudarė reikiamus dokumentus, kad galėtų čia atvykti,

arba surado kitus asmenis, kad pagelbėtų pabėgėliams lietuviams.

Pasitraukia iš veiklos

Marijos sveikata ir pajėgumas ėmė staiga menkėti, taip ji 1965 pasitraukė iš Informacijos biuro. Po poros metų ji persikėlė į Putnamą. Pradžioje ji buvo priimta gyventi pagrindiniuose seselių namuose. Pastatius Matulaičio namus, ją ten ir perkėlė. Ten ir išgyveno iki mirties.

Putname gyvendama, priklausė prie Lietuvių Bendruomenės, bet kukli sveikata ir amžiaus našta kliudė jai šioje veikloje reikštis.

Gyvi iš jos šeimos liko du broliai. Vienas jos brolių buvo filmuotojas ir filmuodavo medžiagą Amerikos gyvenimo kronikai. Taip pat nufilmuodavo ir lietuviškus įvykius.

Perėjo Marija per Amerikos didelius miestus, skambindama lietuvišku varpeliu visiems, visiems primindama Lietuvą ir jai nuoširdžiai tarnaudama. (p.j.)

Marytė Kižytė maždaug prieš 30 metų savo bute New Yorke.

PAS WASHINGTONO LIETUVIUS

Sostinės lietuvių kolonija, susidedanti iš Washingtono, Virginijoje ir Marylande gyvenančių lietuvių, birželio mėnesį užbaigė veiklos metus lietuviškomis mišiomis ir Lietuvių Bendruomenės susirinkimu.

Susirinkimo metu buvo išrinkta nauja Lietuvių Bendruomenės valdyba, kuri vėliau pasiskirstė pareigomis: Antanas Dundzila — pirmininkas, Rūta Penkiūnienė — vicepirmininkė, Janina Čikotienė — sekretorė, Kazys Almenas — išdinininkas ir Diana Čempienė — narė kultūriniam reikalams.

Valdyba planuoja aktyvius metus. Pirmasis renginys bus gegužinė, rugsėjo 27 d. Tai bus gera proga po vasaros atostogų vėl pabendrauti, pasportuoti bei padainuoti. Gegužinė bus p. p. Zubkų ūkyje, Discovery Farms, Partnership Road, Seneca, Maryland.

NAUJAUSI LEIDINIAI

Jėzus su mumis, religiniai skaitymeliai su iliustracijomis. Labai tinka mokyklinio amžiaus vaikams. Kaina 4 dol.

A. Paškevičienės, Saujelė Trupinių. Mažiems ir jaunuoliams vaidinimo forma skaitymeliai su iliustracijomis. Kaina 8 dol.

Lithuania Through the Wall, A. Kezio fotografijų albumas iš okupuotos Lietuvos. Paaiškinimai anglų kalba. Tinka jaunimui susipažinti su lietuviškais vaizdais. Kaina 16 dol.

Persiuntimui 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 11207.

mišių nėra.

Laukiame visų atsilankant į gegužinę ir į kitus renginius. Kviečiame ypač naujai atsikrausčiusius į šią apylinkę lietuvius įsijungti į mūsų koloniją. Dėl informacijos galima skambinti Antanui Dundzilai (703) 448-6954 namuose ir (202) 639-3528 darbe, arba Rūtai Penkiūnienėi (703) 451-2266.

Janina Čikotienė

LIETUVIŠKI AUDINIAI AMERIKOS AUDEJŲ ŽURNALE

Amerikoje yra leidžiamas gražus žurnalas — Shuttle Spindle & Dyepot. Pasirodo 4 kartus per metus. Leidžia Amerikos audėjų gildą.

Žurnalas, kaip ir visi Amerikos specialūs žurnalai, gausiai iliustruotas, pilna spalvotų nuotraukų, supažindinama su naujom medžiagom, įvairiom audimo staklėmis ir kitom šio meno priemonėm. Aprašomi taip pat ir įvairūs pagarsėję audėjai, jų darbai.

Viršelis papuoštas spalvota lietuviškos priejuostės detale. Pačiame žurnale įdėti du straipsniai apie lietuviškas audėjas. Apie Aldoną Veselkienę straipsnį parašė M. Kati Meek. Straipsnis pavadintas "Traditional Lithuanian Weaving in Chicago", įdėtos trys nuotraukos, dvi spalvotos. Straipsnyje aprašomi lietuviški audiniai, jų charakteriai, rašoma apie Balzeko muziejų ir Čiurlonio galeriją.

Straipsnio gale supažindina su pačia audėja, duodamas lietuviškas sąrašas.

Kiti du puslapiai paskirti Anastazijos Tamošaitienės austiems kilimams. Apie ją ir jos kilimus rašo Victoria Matrangė, įdėtos trys nespalvotos kilimų nuotraukos, du kilimai vaizduoja lietuvių liaudies šokį, gi vienas — Eglė ir Drebulė iš Eglės žalčių karalienės pasakos.

Straipsnis supažindina su Anastazijos Tamošaitienės kūryba, jos audimo technika, mini Tamošaičių parašytas ir išleistas knygas.

Abu straipsniai gražiai sutvarkyti, meniškai išdėstyti, pavadėdė parašytos su lietuviškais rašmenimis.

(Šį žurnalo numerį Darbininko redakcijai atsuntė Emilija Jurevičiūtė, gyvenanti Linden, N.J., kuri pati yra didelė audėja, nuo seno domisi šia sritimi ir mėgsta austi juostas.)

INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, Įstaigos vedėja

PASKUTINĖ 1986 METŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ

Nr. 8607 Gruodžio 20 — sausio 3, 1987 — Iš New Yorko \$1,471.00

Kelionės maršrutas: 1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje, 2 dienos Helsinkyje.

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų.

Kelionės dalyviams bus parūpinami bilietai į specialius naujmetinius spektaklius Operos ir baletu teatre arba Filharmonijoje.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius.

Kainos:

Volga GAZ 24-10 — 5,600 rb.

VAZ 2107 — 4,470 rb.

VAZ 2106 — 4,130 rb.

VAZ 21003 — 3,900 rb.

VAZ 21013 — 3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC. P.O. BOX 29163
CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA, TELEFONAI:
(312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

Lietuvių Informacijos biuras Washingtono Pirmojo pasaulinio karo metu, apie 1917-1918 metus. Iš k. Česnulis, Mastas, Kaupas. Gale sėdi sekretorės — Radzevičiūtė ir Marija Kižytė.

— Lietuvių Opera, Lietuvos Krikšto Jubilėjaus komiteto pakviesta, ruošiasi dalyvauti kitų metų birželio mėnesį įvykstančiose iškilmėse Romoje. Centriniam JAV lietuvių rengiamame jubiliejuje, kuris bus Chicagoje, atliks lietuvių kompozitorių kūrinių koncertą su simfoniniu orkestru.

—Lietuvių Fronto Bičiulių konferencija įvyks rugsėjo 26-28 Jaunimno Centre. Konferencija svarstys ir LFB vardu pasisakys aktualiais Lietuvos ir išeivijos klausimais. Rugsėjo 27, šeštadienį, vakare ir rugsėjo 28, sekmadienį, dienos metu konferencijos programa bus skirta visai visuomenei. Konferenciją organizuoja ir programą paruošia LFB taryba, kurios prezidentumui vadovauja Algis Raulinaitis.

— Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos suvažiavimas įvyks rugsėjo 20-21 Chicagoje, Tautiniuose namuose. Suvažiavimai vyksta kas treji metai. Jų tikslas — apsvarstyti Sąjungos padėtį, įvertinti atliktus darbus, kritiškai peržvelgti dabartinę padėtį, padaryti ateities planus ir išsirinkti naują LKDS centro valdybą.

— "Draugo" dienraščio metinis banketas įvyks rugsėjo 28 Martiniuke pokylių salėje. Meninę programą atliks "Dainuojančios Žemaitės" — B. Stravinskienė, A. Underienė ir D. Varneckienė. Akomponuoja ir vadovauja K. Skaisgirys. Programa bus humoristinė.

— Brazilijos Lietuvių Bendruomenės valdyba vėl atidarė lietuviškas mokyklas. Užsiregistravo 53 mokiniai. Pamokos vyksta Vila Zelinos jaunimo namuose. Mokytojausia Otavio Rutkauskas Machado, Lucia Banytė, Nila Gučkauskaitė-Čilišauskienė, Silvia Bendoraitytė Machado, prel. Pijus Ragažinskas.

— Montrealio bendrovė "Vilnius Records", išleidusi daug plokštelių, šiuo metu rengiasi išleisti solisto. Vaclovo Verikaitė o plokštelę. Verikaitis lankėsi Montrealyje ir įdainavo lietuviškas dainas. Plokštelė pavadinta "Palik tik dainą man". "Vilnius Records" vadovauja muz. Aleksandras Stanke-Stankevičius.

— Stasio Eidrigevičiaus grafikos darbų reprodukcijas, pritaikytas laikraštyje gvildenamoms temoms, spausdino New York Times savo vedamųjų ir nuomonių puslapiuose bei The New York Times Book Review balandžio ir gegužės numeriuose. Lenkijoje gyvenančio lietuvių dailininko Stasio Eidrigevičiaus darbų paroda balandžio mėnesį buvo suruošta Chicagoje, Šv. Ksavero kolegijos meno galerijoje, kurios proga Chicagoje lankėsi ir pats dailininkas. Jis taip pat lankėsi ir New Yorko Kultūros Židinyje vykusiame parodoje.

— Adelaidėje, Australijoje, veikiantis Lietuvių Katalikų centras atžymėjo savo veiklos sidabrinę — 25-rių metų sukaktį. Centras nuo pat savo įsteigimo pasireiškia ne tik religine, bet taip pat tautiniais kultūriniais veiksmais. Jame yra įrengta graži lietuvių liaudies meno motyvais išpuošta koplyčia. Koplyčioje vietos lietuviai renkasi pamaldom kiekvieną sekmadienį ir taip pat įvairių religinių ir tautinių švenčių proga. Adelaidės arkivyskupas Gleeson šios sukakties proga aplankė centrą.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokėstį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

30 dol. — A. J. Brazinskas, So. Orange, N.J.

Po 25 dol. — M. Saukienė, Brooklyn, N.Y., J. Žukas, Port Washington, N.Y.

Po 20 dol. — E. Okas, Baltimore, Md., K. Garbauskas, Great Neck, N.Y., J. Burdulis, Shirley, N.Y., I. Kazlauskas, Great Neck, N.Y.

Po 15 dol. — P. Šlapelis, Commack, N.Y., S. Plechavičius, Dobbs Ferry, N.Y., E. Vazgis, Gloucester, Mass., V. Kliorys, Richmond Hts., Ohio, J. Petrėnas, Richmond Hill, N.Y., L. Kulikauskas, S. Ozone Park, N.Y., A. Zdanys, Newington, Conn., B. Nemickas, Wethersfield, Conn., A. Mėlyniūnė, Nesconset, N.Y., M. Birutis, Wayne, N.J., J. Taoras, St. Petersburg Beach, Fla., H. Zitikas, Sunny Hills, Fla., dr. A. Glevecas, Chicago, Ill.

Po 10 dol. — S. Bulovas, Ronkonkoma, N.Y., J. Sližys, Woodhaven, N.Y., L. Rumša, Chicago, Ill., A. Šalčiūnas, Mt. Laurel, N.J., E. Liobė, Woodhaven, N.Y., P. Bilėnas, Pomona, N.Y., T. Aleksonis, Braintree, Mass., C. Savickas, Worcester, Mass., D. Uzas, Maspeth, N.Y., J. Belickas, Woodhaven, N.Y., V. Beleckas, Sunny Hills, Fla., PL. Kaspariūnas, St. Petersburg, Fla., R. Reventas, Millwood, N.Y., R. Penikas, E. Norwich, N.Y., A. Gražulis, Clifton, N.J., A. Juškys, Bricktown, N.J., V. Lileika, Old Lyme, Conn., S. Levanas, Waterbury, Conn., A. Landsbergis, Freeport, N.Y., J. Pačėsa, Brooklyn, N.Y., S. Martišauskas, Brockton, Mass., J. Tiškus, Greenwich, Conn., A. Belazaras, So. Windsor, Conn., A. Baronas, Colonia, N.J., J. Iškauskas, Clifton, N.J., Z. Stephens, Danbury, Conn., K. Kaminskas, Ansonia, Conn., A. Pietarienė, Kearny, N.J., K. Kaspariūnas, Eliza-

beth, N.J., F. Liktorius, Ft. Lauderdale, Fla., J. Jurkuvėnas, Glendale, N.Y., K. Lakickai, Woodhaven, N.Y., L. Petrikonis, Juno Beach, Fla., G. Alinskas, Clifton, N.J., I. Mogenis, Elizabeth, N.J., V. Kvetkus, Inverness, Fla., A. Balbata, Palm Beach, Fla., V. Vasikauskas, Richmond Hill, N.Y., J. Raymunt, New York, N.Y., N. Dumčius, Watertown, Conn., J. Bačauskas, Potomac, Md., E. Kemfert, Baltimore, Md., A. Kantakevičius, Richmond Hill, N.Y., V. Juška, Toronto, Ont., C. Pietranis, Jersey City, N.J., dr. V. Avizonis, Milford, Delaware, A. Čepulis, Philadelphia, Pa., H. Misliauskas, Media, Pa., C. Gibson, Detroit, Mich., R. Edelman, Philadelphia, Pa.

8 dol. — V. Hasytic, Grayling, Mich.

Po 7 dol. — A. Dulkis, Newark, N.J., F. Rajeckas, Waterford, Conn., K. Januta, Los Angeles, Calif.

6 dol. — Ž. Jurienė, Kew Gardens, N.Y.

Po 5 dol. — A. Bakšys, Calveston, N.Y., dr. J. Stankaitis, Orchard Park, N.Y., V. Gureckas, Oxon Hill, Md., J. Bucevičius, Baltimore, Md., M. Molynas, Port Washington, N.Y., A. Tozzi, Lindenhurst, N.Y., J. Bielkevičius, Centerville, Mass., E. Jankauskienė, Woodhaven, N.Y., J. Matiukas, Woodhaven, N.Y., S. Marcavaige, Milford, Conn., M. Seflerienė, Vernon, Conn., Al Marcel, Rochaway Beach, N.Y., K. Remeza, Richmond Hill, N.Y., B. Skrabulis, Walpole, Mass., O. Pajėda, Worcester, Mass., O. Steponis, Great Neck, N.Y., A. Gobužas, Blauvelt, N.Y., M. Mackevich, Centerville, Mass., St. Francis Church, Lawrence, Mass., V. Kondratas, Richmond Hill, N.Y., J. Vaičys, Albion, N.Y., J. Roland, San Francisco, Calif., O. Malkauskas, Chino, Calif., P. Sakas, Glendale, N.Y., B. Jacikevičius, Ridgewood, N.Y., P. Radzevičius, Brockton, Mass., J. Malinauskas, Arling-

ton, Mass., L. Jankauskaitė, Brooklyn, N.Y., H. Johnson, Richmond Hill, N.Y., V. Stasiūnas, St. Petersburg, Fla., A. Dūda, St. Petersburg Beach, Fla., N. Cirtautas, Wyandotte, Mich., M. Jasėnas, Jackson Hts., N.Y., V. Savukynas, Woodhaven, N.Y., K. Dulevičius, Toronto, Ont., S. Dabkus, Toronto, Ont., J. Seidys, Montrose, N.Y., F. Lukas, Howard Beach, N.Y., J. Baškauskas, Brockton, Mass., L. Valiukas, Los Angeles, Calif., kun. V. Palubinskas, New York, N.Y., V. Vaičiulis, Woodhaven, N.Y., J. Ambrozaitis, Middlebury, Conn., G. Aleksandravičius, Bloomfield, Conn., E. Vizbarienė, St. Petersburg Beach, Fla., J. Kirtiklis, St. Petersburg Beach, Fla., J. Dailyde, Windsor, Ohio, J. Simanis, Washington, D.C., V. Strolia, Fair Lawn, N.J., K. Bagdonas, Brick, N.J., F. Sloger, Philadelphia, Pa., R. Baras, Philadelphia, Pa., Z. Stradas, Jupiter, Fla., M. Akelis, St. Petersburg Beach, Fla., V. Vindašius, Aylmer, Ont., S. Janušonis, Niagara Falls, Ont., E. Urbaitis, Wantagh, N.Y., I. Kuslikis, Grand Rapids, Mich., P. Dauginas, St. Catherine's, Ont., kun. I. Mikalauskas, St. Catherine's, Ont., M. Kvedaras, Iselin, N.J., A. Balodis, Marlton, N.J., L. Kybartas, Hamilton, Ont., A. Gedrimas, Hamilton, Ont., P. Žičkus, Dorchester, Mass., J. Vidūnas, Worcester, Mass., S. Zabulis, Manchester, Conn., B. Ginčauskas, St. Petersburg, Fla., A. Danta, Jenkinstown, Pa., J. Rugelis, Maywood, Ill., M. Sodonis, Chicago, Ill., V. Ogden, Pennsboro, West Va., A. Bertulis, Hot Springs, Ark.

4 dol. — S. Stradas, Linden, N.J.

Po 3 dol. — J. Glaser, Woodcliff Lake, N.J., J. Lietuvninkas, Darien, Conn., S. Galdikas, Dorchester, Mass., M. Eizerytė, Montreal, Que., M. Bui-nickas, Northampton, Mass.

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg, Detroit

Aktyvas: 55 milijonai dolerių.

KASOJE gaunamos paskolos, reguliaris sutaupos, IRA ir kiti pelningi sertifikatai.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir sertifikatus, negu kiti bankai.

KASA palankiom sąlygom duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.

Apie paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma teirautis KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

Po 2 dol. — V. Bizinkauskas, So. Boston, Mass., Rev. J. Baltrūnas, Esperance, N.Y., S. Pliuškonis, Northglenn, Colo., A. Lingaitis, Worcester, Mass., B. Januškevičienė, Woodhaven, N.Y.

Po 1 dol. — K. Matonis, Ocean, N. J., J. Juodis, St. Petersburg, Fla., R. Budreika, Ormond Beach, Fla.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Lithuanian Heritage — Jigsaw puzzle. Seniem ir jauniem įdomus žaidimas — iš spalvotų gabaliukų sudėstyti Lietuvą su jos didvyriais, jūrą, miškais, ežerais, upėmis ir laukais. Pridėtas istorinis katalogas anglų kalboje. Tinkama dovana visiem. Dežutė siunčiama visur tik už 12 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Šventojo Kazimiero Penkšimtis — jubiliejinis leidinys su daugybe iliustracijų iš minė-jimų Vatikane, Amerikoje ir kito-se lietuvių kolonijose, 478 psl. Irišta į kietus viršelius. Redaga-vo B. Raugas. Kaina 15 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Gaunama Darbininko adminis-tracijoje.

„Bridges“ — tai Lietuvių Bendruomenės leidžiamas mė-snesinis žurnalas anglų kalba. Žurnalas jau leidžiamas dešimt metų ir lietuviškai neskaitančius asmenis informuoja apie lietu-viškus reikalus okupuotoje Liu-tuvoje ir išeivijoje. Žurnalą reda-guoja Demie Jonaitienė. Metinė prenumerata tik 8 dol. Užsaky-mus siųsti adresu: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Tai labai graži dovana įvairioms progoms lietuviškai neskaitan-tiems draugams ir pažįsta-miems.

Pranešant adresą pasikeiti-mą, neužmirškite pridėti ir senąjį adresą.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

BALTIC TOURS

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

15 - 18 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, traukiniu iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Luftansa iš JFK IR Bostono.

10-15 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

13 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kelione 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoje 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

Kelionės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusius 1985 gruodžio 1. Kelionių kainos gali keistis, besikelčiant kelionių lėktuvais kainom. Visiem klientam bus pritaikytos pigiausios oro kelionės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:
giminių iškvietimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujam palikimų sutvarkymę

Atvirukai ir laisvam popieris įvairiom progom.

KLAUSYK 385 Elliot Street, Echo Bridge Office Park
Newton Upper Falls, MA 02164

PLEASE SEND ME ORDERING INFORMATION

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 psl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

"Amber Holidays"

1986 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Liepos 16	— 1731.00	Rugsėjo 2	— 1885.00
Liepos 21	— 1348.00	Rugsėjo 17	— 1421.00
Rugpjūčio 14	— 1555.00	Spalio 1	— 1538.00
		Gruodžio 26	— 1476.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai. Registracijos, informacijos reikalu skambinkite: 1-800-722-1300 (Toll Free) Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaiga vadovauja: Aldona ADOMONIS IR ALBINA RUDZIUNAS Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratešti prenumeratą 1986 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Sluocniu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

SU VLADU POVILAUSKU ATISISVEIKINANT

Su A. a. Vladu Povilausku, nuoširdžių ir mielu lietuviu, "Darbininko" skaitytoju, likimas mane suvedė Brooklyne, East New Yorko apylinkėje. Nuo to laiko čia jis ir gyveno — kukliame bute, gėrio ir blogio kaimynystėje.

Netikėtai ant jo užgriuvo sunki liga. Kurį laiką kas dieną jį lankydamas, nepastebėjau jame jokio pagerėjimo. Tačiau jo dvasioje tebešvietė viltis. Kai pasveikęs, tai vėl sakė, važiuosias kartu su manimi į Rockaway Park paplūdimį. Praeitomis vasaromis ten buvome buvę nesuskaitomą daugybę kartų.

Pagarbiai jis prisimindavo savo gimtąją Šiluvą. Jos šviesaus vaizdo jam neužtemdė nei karas, nei tremtis, nei emigracija, nei ši sunki liga. Su Šiluva rišasi brangūs vardai, neužmirštini asmenys. Vienas jų — tenykštis

poetas Mykolas Linkevičius.

Neatrodė, kad a. a. Vladas Povilauskas būtų buvęs didelis poezijos mėgėjas. Bet šio poeto eilėraštį, Lietuvoje spausdintą moksleivių žurnale Ateityje, jis išsaugojo per visokių sumišimų metus.

M. Linkevičių mirtis pakirto pačiame jo amžiaus ir talento žyde. Cituoju minimo eilėraščio pirmąjį posmą:

*Sužydės vėl papieviai,
Ir laukai sužaliuos.
Ir tai visa, o Dieve,
Dar išvysti vilnius.*

Šiame eilėraštyje pro ligą prasiimušanti viltis buvo būdinga ir a. a. Vladui.

Mėgo Vladas gamtą, mėgo saulę ir jūrą, mėgo paukštėlius ir žvėrelius. Nueis, būdavo, į parką ir prisivilios kokį žvėrelį ar paukštelį. Kiekvieną rytą (tai būdavo prieš keletą metų) jis su

savo ištikimu šunim apeidavo didelį vandens rezervuarą, esantį Highland parke.

Kur tik eidavo, visur būdavo labai greitas. Rodos, ir amžius jo greitumo nė kiek nesulėtino. Dėja užgriuvo liga ir pakirto kojas.

Labai neįprasta buvo matyti Vladą sunkiai bepakylantį iš guolio. Prisiminimuose regėjau jį visur, tik ne lovoj: ir ant stogo, ir palubėj, ir rūsy, ir įsilipusį į stulpą ar medį, — visur vis dirbantį. Visuose darbuose buvo gabus, nagingas ir sąžiningas. Ne kartą pasikviesdavo į talką a. a. Mečį Razgaitį, New Yorko lietuvių pamėgtą dainininką solistą.

Visada buvo patriotiškai nusiteikęs; rėmė lietuvišką veiklą, dalyvaudavo antisovietinėse demonstracijose. Mėgo skaityti politinius straipsnius lietuviškai ir angliškai. Amerikos politikoje matė nemaža klaidų.

Buvo filatelijos žinovas. Rinko pašto ženklus, lankė jų parodas, prenumeravo didžiausią filatelijos savaitraštį "Linn's Stamp News".

Prisimindavo savo tarnybą Lietuvos kariuomenėje, pašto įstaigoje ir kitur. Pasipasakodavo ir savo pergyvenimus nacių kalėjime.

A. a. Vladas Povilauskas gimė 1905 sausio 12. Mirė 1986 rugpjūčio 12. Palaidotas Cypress Hills kapinėse. Liko žmona Antanina, dukterė Danguolė, ištėkėjusi už Sauliaus Mrozinsko (muziko Alekso Mrozinsko sūnaus), vedęs sūnus Vytautas, trys anūkiš ir kiti giminės Amerikoje bei Lietuvoje.

Mielas Vladai, neišsipildė tavo viltys vėl išeiti į saulę.

Aukos Lituanistikos katedrai
PLB pirmininkui Vytautui Kamantui lankantis Bostone, buv. LB tarybos pirmininko Vytauto Izbicko iniciatyva LB Bostono apylinkės pirmininkas Brutenis Veitas liepos 28 pas save buvo sukvietęs pasitarimą, kuriame be šeimininko ir Vytauto Izbicko dalyvavo LB Bostono apylinkės nariai, LB Bostono apygardos pirmininkas Česlovas Mickūnas ir kiti kviesti asmenys.

Pasitarime pranešimą apie Lituanistikos katedrą padarė PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, nurodydamas, kad šiuo metu toji katedra jau ruošia 9-nius kandidatus magistro ar daktaro laipsniams iš lituanistikos, o taip pat, kad ligi spalio 1 d. reikia sudaryti 50,000 dol., kad būtų baigta įmokėti universitetui pasizadėtoji suma katedros reikalams. Po trumpų pasiaiškinių pasitarime Lituanistikos katedrai aukoj: po 1,000 dol. — Česlovas Mickūnas, Juozas Rasys, Brutenis Veitas ir Romas Veitas, 300 dol. — Edmundas Cibas, o 200 dol. — Gintaras Čepas. Tai naujas stambus įnašas Lituanistikos katedrai, kurią anksčiau daug vietos ir apylinkės lietuvių yra parėmę. Kas dar galėtų naujais ar papildomais įnašais įsijungti į šio reikšmingo darbo užbaigimą,

Mums, liūdintiems dėl tavo mirties, tenka tik pasiguosti, kad išsivadavai iš sunkios ligos ir daugiau nebekentėsi.

Leonardas Žitkevičius

Šeštojoje premijų šventėje Kultūros tarybos pirmininkė I. Bublienė tarp inžinierių Č. Mickūno ir J. Rasio. Nuotr. K. Daugėlos

tas prašomas susijungti su LB Bostono apylinkės išdėtininku Kaziu Bačansku (125 Wilmington Ave., Dorchester, Mass. 02124) arba savo įnašus siųsti tiesiog PLB valdybai į Chicagą (Stasys Jokubauskas, Lithuanian World Community Foundation, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636).

Bostoniškiai veikia net vasarą

Sol. Benediktas Povilavičius, akomponuojamas komp. Jeronimo Kačinsko, atliko liepos 27 d. programą koncerto, surengto lietuvių pranciškonų sodyboje Kennebunkporte, Maine. Rugpjūčio 2 d. ten koncertavo sol. Daiva Mongirdaitė, o rugpjūčio 7 d. mening programą su kitais atliko Elenos Vasyliūnienės iniciatyva ir pastangomis sudarytas vasarotojų choras, kuriam dirigavo Vytautas Eilinas. Šalia to Elena Vasyliūnienė buvo suorganizavusi vasarotojų diskusijas aktualiais lietuviškais reikalais.

Stipendija bostoniškai

Lietuvių Fondui skirstant šiais metais pelną lietuviškiems reikalams, viena stipendija teko bostoniškai Inai Navazelskytei,

NORWOOD

Parapijos jubiliejus

Šv. Jurgio parapija, Norwood, Mass., yra viena iš šešių lietuvių parapijų Bostono arkivyskupijoje. Parapija buvo įsteigta 1912 kovo 31. Šiame ir ateinančiais metais švenčiamas 75 m. jubiliejus.

Bažnyčia iš vidaus gražiai išdažyta. Apie altorių presbiterija nuklota kilimu. Statulos nuplautos ir atnaujintos. Dėl gaisro pavojaus ir suodžių problemos votyvinės žvakės pašalintos. Parapiečiai dabar raginami aukoti gėlėmis. Šis pamaldumo išreiškimas labai patiko žmonėms, ir jie tuoj pradėjo dosniai remti naują tvarką.

Ateityje pramatomi tokie renginiai: Rugsėjo 21 — styginių kvarteto bažnytinis koncertas. Jame dalyvaus ir klebonas kun. Vincas Valkavičius.

Rugsėjo 28 — parapijos piknikas parapijos kieme.

Spalio 5 - 9 — parapijos misijos. Pamokslai bus sakomi angliškai, lietuviškai ir portugališkai. Ši lietuvių parapija aprūpina rajono naujus portugalus imigrantus.

Lapkričio 23 — šokių festivalis, kuriame dalyvaus "Sodauto" lietuviškas liaudies ansamblis. Taip pat prisidės portugalų šokėjų grupė.

1987 m. sausio mėn. — vaikųčių piknikas parapijos salėje.

Kovo 1 — solistės Daivos Mongirdaitės recitalis.

Balandžio 26 — parapijos šokiai, rengiami Lietuvos vyčių.

Gegužės 3 — jubiliejaus užbaigimas su iškilmingomis mišiomis, dalyvaujant lietuvių vyskupui Pauliui Baltakiui ir rajono vyskupui Danieliui Hart. Po mišių jubiliejaus užbaigimo banketas.

Kun. V. Valkavičius

Petro ir Irenos Navazelskių dukrai, kuri dabar gyvena New Yorko ir ruošiasi studijuoti Columbia University, Graduate School of Journalism. Toji stipendija paskirta iš mirusio Lietuvos savanorio Fulgento ir jo žmonos Marijos Janonių iš Brocktono sudaryto stipendijų fondo, kurio tikslas — skirti stipendijas nepasiturintiems lietuviams, studijuojantiems politinį mokslą, žurnalistiką ar kitą mokslo šaką, naudingą Lietuvos laisvės atstatymo akcijai. Kita stipendija iš to fondo šiemet paskirta Sofijai Žutaitėi iš Brazilijos, studijuojančiai Chicagoje. Taip Fulgentas ir Marija Janoniai savo kukliomis paprastų darbininkų pajamomis, išmokslinę ir paruošę gyvenimui du savo sūnus, įsteigė stipendijų fondų dabar padeda kitiems išeiti mokslą.

Plečiamas žinių skyrius

Nei Bostone, nei apylinkėse nesant lietuvių dienraščio ar savaitraščio, lietuvių radijo programos sudaro vienintelę greito viešo susižinojimo priemonę. Siekdamas galimai plačiau pasitarnauti lietuvių visuomenei, Laisvės Varpas plečia savo laidoje vietos žinių skyrių. Kas turi visuomeninio ar kultūrinio pobūdžio žinių, tad praneša jas Laisvės Varpo vadovybei, kuri įjungia jas į artimiausią savo programą. Bet tos žinios turi būti praneštos, nes Laisvės Varpas neturi kitų priemonių toms žinioms surinkti. Kai kitur išeinančioje lietuvių spaudoje žinios iš visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo Bostone randa atgarsį tik po 2 - 3 savaitių nuo jų iškilimo, tai Laisvės Varpas jas praneša tuojau pat, jei tik tos žinios pasiekia Laisvės Varpą. Jo adresas yra toks: 173 Arthur St., Brockton, Ma. 02402. Telefonas: (617) 586 - 7209.

RENGINIAI

Rugsėjo 13, šeštadienį, 7 v.v. So. Bostono Lietuvių Klubu salėje įvyks rugsėjo 8 - Tautos šventės minėjimas. Rengia LB apylinkės valdyba.

Spalio 5, sekmadienį, 3 val. popiet su etnografiniu ansambliu "Sodauto". Rengia LTI Bostono skyriaus valdyba.

Spalio 19 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d. jos trečio aukšto salėje, 368 W. Broadway, So. Boston, MA. įvyks Laisvės Varpo rudens koncertas. Tai bus jau 54-tas tos rūšies Laisvės Varpo renginys.

Lapkričio 8, 6:30 val. vak. Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brockton, Mass., Balfio 72 skyriaus metinis pobūvis.

Lapkričio 16, sekmadienį, 3 val. popiet audinių paroda. Rengia LTI Bostono skyriaus valdyba.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 71 Ferragut Road, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268 - 2515.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedejas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

A. A. ADUI AIDUKUI

mirus, žmonai Juzel ir kitiems giminėms reiškiam giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

Paulius ir Valė Gaubiai

A. A. ADOLFUI AIDUKUI

mirus, jo žmoną Juzę ir artimuosius užjaučiame.

Julija ir Alfonsas Kepeniai

A. A. ONAI ŽUKAUSKIENEI

mirus, sūnui Vitaliui su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia

Gertrūda, Raimundas,
Edvardas ir Juozas
Nakutavičiai

A. A. ONAI ŽUKAUSKIENEI

mirus Lietuvoje, jos sūnui Vitaliui ir jo šeimai reiškiam gilia užuojautą.

Irena ir Jurgis Okuniai

A. A. ONAI ŽUKAUSKIENEI

Tavo motinėlei sengalvėlei, mirus, mielas Vitali, Tave ir Tavo šeimą nuoširdžiai užjaučiame.

Juozas ir Iza Palubinskai

A. A. DR. JULIUI P. GALE-JURGĖLAI,
Amerikoje gimusiam, Klaipėdą vadavusiam, mirus, jo žmonai, sūnams ir abiem broliams, Lietuvos kariuomenės savanoriams, taip pat Klaipėdą vadavusiems: Petru Jurgėlai, Lietuvos Skautijos kūrėjui, ir Kostui Jurgėlai gilia užuojauta reiškia

New Yorko Lietuvių
Filatelistų Draugijos nariai

A. A. ANASTAZIJAI JUREVIČIENEI
mirus, didžios širdgėlos ištiktus mano bčiullius Leonardą Jurevičių, dukrą Emiliją, sūnų Zenoną su šeima ir kitus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiu ir liūdžiu.

Česlovas Tamašauskas

Philadelphia, Pa.

A. A. ANASTAZIJAI JUREVIČIENEI
mirus, vyrą Leonardą, dukterį Emiliją, sūnų Zenoną su šeima ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Regina, Jonas, Nomedas ir Romas
Mack

A. A. ANASTAZIJAI JUREVIČIENEI
mirus, jos sūnui Zenonui ir jo šeimai reiškiam nuoširdžią užuojautą.

A. P. Povilaičiai

A. A. ANASTAZIJAI JUREVIČIENEI
mirus, jos sūnui Zenonui su šeima ir dukrai Emilijai liūdesyje gilia užuojautą reiškia

Jonas Vėlyvis ir šeima

A. A. ANASTAZIJAI JUREVIČIENEI
mirus, jos sūnui Zenonui su šeima, dukrai Emilijai nuoširdžią užuojautą reiškia

Dana Summers - Striugaitė

DARBININKAS

Redakcija.....(718) 827-1352
Administracija.....(718) 827-1351

Spaustuvė.....(718) 827-1350
Vienuolynas.....(718) 235-5962
Vyskupas.....(718) 827-7932
Salė (kor.).....(718) 827-9645
Salės adm.....(718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

TAUTYBIŲ FESTIVALIS

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiais, rugsėjo 6-7 Liberty State parke, Jersey City, įvyks N.J. State department etninių grupių patariamiosios tarybos rengiamas tautybių festivalis su turtinga įvairių etninių grupių kultūrine programa ir jų tautodailės ir kitų kultūrinių darbų parodom.

Lietuvių atstovavimu šiame festivaly rūpinasi LB N.J. apygardos valdybos narė ir Lietuvos vyčių 29 kuopos Newarko veikėja Emilija Sadonienė. Planuojama turėti tautodailės darbų ir vertingesnių knygų stalą ir pateikti festivalio lankytojam lietuviško maisto gaminių. Šiais darbais rūpinasi darbščios 29 kuopos narės. Vietos tautinių šokių grupė Liepsna planuoja dalyvauti tautinių grupių pasirodyme.

Sis parkas yra lengvai pasiekiamas N.J. Turnpike Extension ir kitais keliais. Įėjimas ir automobilių pastatymas — nemokamai.

Paprastai festivalis atidaromas tautybių eisen su tautinėm vėliavom šeštadienį apie 12 val. dieną. Iškilnėse dalyvaus NJ valstijos gubernatorius Thomas H. Kean ir kiti valstijos ir Jersey City pareigūnai, nes bus prisaikdinama 200 naujų JAV piliečių.

Tautinių grupių patariamajai tarybai pirmininkauja graikų kilmės George Pappas, festivalio pirmininkas — slovakas Albin Stolarik, o pabaltiečiam joje atstovauja į visais kitais pabaltiečių reikalais atsidėjęs rūpinasi gubernatoriaus įstaigos pareigūnas estas Juhan Simonson.

Būtų gražu, jei eisenoj galėtų susidaryti didesnė lietuvių grupė.

K. J.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Šiomis dienomis pradėdame raginti skaitytojus, kurie dar neapmokėjo už 1986 metus prenumeratos, kuri yra tik 15 dol. Gavę kortelę, malonėkite atkreipti dėmesį ir nedelsdami pasiųskite prenumeratos mokėstį. Metai artėja prie pabaigos. Siunčiant raginimus kelis kartus, susidaro nereikalingos išlaidos.

Ta pačia proga nuoširdžiai dėkojame tiems skaitytojams, kurie prie prenumeratos mokėstio pridėdą ir laisvą auką. Be pridėdamų aukų būtų sunku išsilaikyti.

Nors paštas ir spausdinimo įstaigos mokėstį pakėlė keletą kartų, Darbininkas prenumeratos mokėstio vis nekėlė. Pratomą 1987 m. prenumeratos mokėstį pakelti nuo 15 iki 20 dol.

Taip pat labai prašome surašti naujų skaitytojų, nes kiekvienais metais dalis skaitytojų pasitraukia į amžinybę, ir skaitytojų skaičius mažėja.

Šeštame Darbininko puslapyje spausdinama iškarpa, kad skaitytojams lengviau būtų prenumeratą atnaujinti.

Už visokeriopą talką nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Lietuvių Enciklopedijos papildomas 37 tomas gaunamas Darbininko administracijoje. Tomas turi per 680 psl. Kaina 35 dol., persiuntimo išlaidom pridėti dar 2 dol. Rašyti: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lietuvių šeimos tradicijė, kun. St. Ylos parašyta knyga, ėjo su dideliu pasisekimu. Dabar išleista antroji laida. Knyga gausiai iliustruota, iliustravo dail. Zita Sodeikienė. Knyga gaunama ir Darbininko administracijoje, su persiuntimu — 22 dol. Kreiptis į Darbininko administraciją — 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Liet. Tautodailės Instituto narių susirinkimas įvyks rugsėjo 4, ketvirtadienį, 7:30 v.v. ponios Lukoševičienės namuose, 91-04 118 St., Richmond Hill, N.Y. Skambinti 846 - 7331. Valdyba kviečia visus narius, taip pat ir naujus narius.

Mišios už a.a. Ligiją Bieliukienę bus rugsėjo 27 šeštadienį, 11 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje, o ne rugsėjo 7 kaip buvo skelbta Darbininke liepos 11, nr. 27. Drauge su mišiomis bus ir velionės Ligijos paminėjimas, kurį rengia Lietuvių Moterų Klubų Federacija.

Kasos skyriuose New Yorke, Chicagoje ir St. Petersburg Beach jau galima atidaryti čekių rašymo sąskaitas. Čekių (vadinamų Share Draft) rašymas nieko nekainuoja ir nėra jokių balanso apribojimų, bet už 1000 dol. ar didesnį sąskaitos balansą Kasa moka 5.5 proc. palūkanų. Čekių rašymo sąskaitos atidarymo sąlygos labai paprastos — reikia būti Kasos nariu ir sumokėti už čekių knygetes, kurias galima užsisakyti pagal pageidavimą. Kiekvieno mėnesio gale nemokamai atsiunčiama išrašytų čekių apyskaita ir suteikiami įvairūs papildomi patarnavimai už minimalinę kainą. Apie detales patariama teirautis Kasos įstaigose.

NAUJA PLOKŠTELĖ

APIE TAVĖ SVAJOJU — Los Angeles vyrų kvarteto įdainuota plokštelė. 12 lietuviškų kūrinių: Nemunas atves, Sulaukt negalėsiu, Nemunėli, Nemunėli, Pabučiavimas, Gvazdikai, Vakaruškos, Tėviškėlė, Auksinės žvaigždės, Kur gimta padangė, Tamošiaus pagavimas, Užstalės daina, Polka — lietuvių liaudies daina. Kaina 10 dol. Persiuntimui 1 dol.

Šios plokštelės įrašymą galima gauti ir (cassette) juostelėse, kaina 10 dol.

Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

AUKOTOJŲ DĖMESIUI

Įvairiom progom žmonės paaukvoja tai vienam, tai kitam reikalui ar kokiai įstaigai bei organizacijai. Tie žmonės tikisi, kad aukos tuoj bus paskelbtos Darbininko laikraštyje.

Aukos pirmiausia patenka pas tuos, kuriems jos skiriamos. Tik gavę aukas paskui jau skelbia spaudoje. Darbininkas tuoj skelbia tas aukas, kurios yra skiriamos jam pačiam ir kurios pasiekia Darbininko redakciją ar administraciją. Apie kitas aukas, skirtas kitiem, redakcija nieko nežino. Priklauso jau nuo gavusiųjų, kaip greitai jos skelbiamos spaudoje. Tokių aukų reikalavimams prašomi į redakciją neskambinti, nes ji ir nežino, kur aukos padėtos, kada bus paskelbtos.

Ieško pirkti elektrinę, lietuviškas rašmenimis, panaudotą Olimpia firmos rašomąją mašinėlę. Siūlyti Darbininko redakcijai — 718 - 827 - 1352, kuri pasiūlą perduos paklausėjui.

Lietuvių šeima ieško buto. Skambinti vakare 718 366 - 8669.

Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 7, sekmadienį. Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. bus koncelebracinės mišios. Pamokslą pasakys kun. Kazimieras Pugevičius. Tą dieną bus daroma speciali rinkliava Lietuvių Religijnei Šalpai, kuri įvairiais būdais padeda ir remia persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje. Po pamaldų parapijos apatinėje salėje bus trumpa akademinė dalis, bus prisiminta Šiluvos Marijos šventė, Vytauto Didžiojo vainikavimas. Po to bus parapijos susirinkimas ir vaišės, kurias paruoš Eugenija Kezienė. Rengia tos parapijos kunigai ir parapijos komitetas.

Apie 40 New Yorke skautų, skautiukų dalyvavo rytinio pakraščio skautų stovykloje, kuri vyko praeitą savaitę amerikiečių skautų stovyklavietėje Bolton, Mass. Skautų stovyklos vadovybė atsiuntė sveikinimą Darbininko redakcijai su daugybe parašų. Ačiū labai.

Povilas Dargis, SLA prezidentas, ir Genovaitė Meiliūnienė, SLA gen. sekretorė, pirmieji užsisakė bilietus į Pauliaus Jurkaus kūrybos šventę, kuri bus rugsėjo 13 - 14 Kultūros Židinyje.

P. Jurkaus tapybos darbų paroda vyks per jo kūrybos šventę, rugsėjo 13 ir 14 dienomis Kultūros Židinyje. (Detaliau žiūr. skelbimą). Paroda apžvalginė, bet daugiausia kūrinių bus išstatyta iš jo paskutiniųjų metų kūrybos laikotarpio. Paroda vyksta didžiojoje salėje, bus išstatyta apie 50 - 60 darbų.

Lito bendrovė ir kredito unija Kasa rugpjūčio 27 surengė kecionę nuosavu laivu aplink Manhattano salą. Šioje išvykoje dalyvavo visi Kasos ir Lito tarnautojai su savo šeimomis ir artimaisiais.

Apreiškimo parapijos pikniko metu buvo įvairūs laimėjimai. Savo laimėtus pinigus atidavė bažnyčios remonto fondui: Mr. Louis Barbieri — 75 dol., Kazys Bačasas ir A. Ignaitis po 50 dol. Andrius Butas ir M. Jankauskaitė po 25 dol.

A. a. dr. Antano Snieškos prisiminimui Juozas ir Aleksandra Kazickai ir sūnus Juozas Kultūros Židiniui paaukojo 500 dol. Kultūros Židinio administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Chiropraktikos daktaras Andrius Rajeckas perkėlė savo praktiką į savo naujai atidarytą kabinėtą. Adresas: The Route 15 Chiropractic Center, 762 Jefferson Square, Route 15 South Lake Hopatcong, N.J. Telef. 201 663 - 3002. Anksčiau jis dirbo su kitu daktaru.

Pranešame visiems, kad užuojautų kainos Darbininke yra tokios: mažesnio dydžio 12 dol., didesnio dydžio — 15 dol. Dar yra žmonių, kurie tu kainų nežino, atsiunčia visai kitas sumas ir taip Darbininko administracijai sudaro nemažai keblumo.

Ieškoma pirkti nepriklausomos Lietuvos banknotų, monetų, akcijų, žyminių ženklų, pašto ženklų, čekių, vekselių, nekilonjamo turto aktų ir kitų vertybių dokumentų. Turintieji ir norintieji parduoti prašomi rašyti nurodant objektą ir kainą šiuo adresu: Edas A. Babušis, Babušis, Sydor & Senescy, Architects, 750 8th Ave., 602-B, New York, N.Y. 10036. Tel. 212 302 - 1870.

Demonstracijose prieš Molotovo ir Ribbentropo susitarimus, kurie buvo padaryti 1939 rugpjūčio 23 Maskvoje. Demonstracijos prie Jungtinių Tautų vyko rugpjūčio 23. Iš k. Jonas Adomėnas, William Green, vienas iš Manhattano kongresmanų, senatorius Alfonso D'Amato ir Petras Ažuolas. Nuotr. L. Tamošaičio

PROTESTO DEMONSTRACIJOS PRIEŠ MOLOTOVO - RIBBENTROPO SUTARTI

Kaip buvo skelbta, rugpjūčio 23, sutarties pasirašymo dieną, buvo surengtos demonstracijos Manhattane, Dag Hammarskjöld Plaza, netoli Jungtinių Tautų. Inicijatyvos ėmėsi New Yorko valstybės senatorius Alphonse

D'Amato. Jis išsiuntinėjo pakvietimus spaudai, organizacijoms. Atsiuntė ir Darbininko redakcijai.

Iš viso dalyvavo apie 300 žmonių. Daugiausia buvo ukrainiečių. Demonstrantai susirinko su vėliavomis, plakatais, kur buvo įrašyti įvairūs šūkių.

Demonstracijose kalbėjo senatorius Alphonse D'Amato,

Ekonominė konferencija, kurią organizuoja Litas Investing Co. ir kredito unija Kasa, bus lapkričio 15, 16, 17 dienomis Marco Island Floridoje. Programoje bus paskaitos, simpoziumai, meninė dalis ir poilsis — pasilinksminimas. Konferencija vyks viename iš Lito viešbučių.

Apreiškimo parapij bažnyčios remontui aukų jau gauta 84,563 dol. Remonto darbams jau sumokėta 40,000 dol. Visi atnaujinimo-remonto darbai atsis 140,000 dol. Dar trūksta apie 55,000 dol. Bažnyčios vidaus darbus pradės rugsėjo mėnesį. Visi remonto darbai bus baigti iki Kalėdų.

kaip sovietai pažeidžia visokias sutartis, kad daugybę kartų su lauzė Helsinkio susitarimus. Pabrėžė žydų ir Izraelio svarbų vaidmenį. Kalbėjo ir Manhattano rytinio pakraščio kongresmanas William Green, kuris yra palankus lietuviams ir yra kalbėjęs Lietuvos nepriklausomybės minėjime Kultūros Židinyje. Taip pat kalbėjo ukrainiečių, lenkų atstovai ir kiti.

Eleonora Ramančionienė, pagerbdama velionį Albiną Gražiūną jo mirties 15 metų sukakties proga, Kultūros Židiniui paaukojo 25 dol. Apie tai ji praneša Darbininko redakcijai. Ta velionies A. Gražiūno sukaktis buvo paminėta pamaldom is pranciškonų vienuolyno koplyčioje liepos 6. Tada E. Ramančionienė Kultūros Židiniui paaukojo 20 dol., bet ši auka kažkur paklydo ir dingo, apie ją E. Ramančionienė nieko nežino.

Gaila, kad lietuvių dalyvavo labai mažai. Tiesa, buvo atnešta lietuviška vėliava, bet šiaip tebuvo vos keli žmonės. Kalbama, kad demonstracijas lietuviai ignoravo.

Demonstracijos nebuvo reikiamai lietuviškoje spaudoje pagarsintos, vargu ar buvo kreiptasi ir į organizacijas, kad jos dalyvautų. O demonstracijos buvo lietuviams labai svarbios, nes tas Ribbentropo-Molotovo paktas tiesiogiai palietė ir Lietuvą.

PAULIAUS JURKAUS KŪRYBOS ŠVENTĖ

RUGSĖJO 13 - 14
KULTŪROS ŽIDINYJE

ŠEŠTADIENI, RUGSĖJO 13

6 v.v. kokteiliai, parodų apžiūrėjimas
7 v.v. akademinė dalis, Apie P. Jurkaus kūryba kalba
BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Ištraukas iš naujosios knygos "Kai Vilniaus liepos žydi" skaito aktorius VITALIS ŽUKAUSKAS

Programai vadovauja ROMAS KEZYS

P. Jurkaus iliustruotų ir jo parašytų knygų parodos, tapybos darbų paroda

Šilta vakarienė

Įėjimo auka — 20 dol. Bilietus reikia įsigyti iki rugsėjo 7. Juos platina: R. Allskenė — 456 - 6672; M. Klivečkienė — 296 - 0406; M. Žukauskienė — 296 - 5907

SEKMADIENI, RUGSĖJO 14

Jo kūrybos parodos atidaros nuo 12 iki 3 v. poplet.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

SPECIALUS KOMITETAS

